

Pla de prevenció dels danys i els riscos originats per la fauna cinegètica

2017-2018

Generalitat de Catalunya
Departament d'Agricultura,
Ramaderia, Pesca i Alimentació
Direcció General de Forests

Resum

Els canvis en determinats usos territorials, l'establiment de zones d'especial protecció i l'evolució cultural de la societat catalana han anat deixant en segon pla l'activitat cinegètica, la qual cosa ha tingut com a conseqüència l'increment descontrolat de determinades espècies de fauna cinegètica. En destaquen diferents espècies d'ungulats (especialment el senglar o cabriol), el conill de bosc, el tudó, el colom roquer (comú), la garsa i, en alguns llocs, l'ànec collverd, els estornells o els túrdids. Aquest increment ha comportat importants conseqüències sobre la seguretat ciutadana (accidents de trànsit, p. ex.); grans pèrdues en el sector primari pels danys que produeixen aquests animals; l'increment de determinats riscos sanitaris (infeccions i infestacions) per a les persones, i afectacions severes envers la biodiversitat i els espais naturals. La societat catalana en el seu conjunt, però també l'europea, en els darrers anys no està aconseguint controlar aquestes espècies, i, per tant, els riscos descrits no només no reculen, sinó que estan en increment.

El Pla té com a **objectiu general d'establir una estratègia per equilibrar l'ecosistema**. Establir un nou marc legal, administratiu i operatiu per fer front als nous reptes que generen els elevats nivells poblacionals que han assolit diverses espècies cinegètiques, i prevenir i controlar de manera eficient i sostenible els riscos i danys que generen. Alhora, té el mandat de coordinar l'acció del Govern de la Generalitat de Catalunya entre els diferents departaments atès que la problemàtica actual és absolutament transversal, i estendre aquesta actuació a tots els nivells del país.

El Pla s'articula en 19 actuacions estratègiques, que formen part de 3 eixos: (a) Millores del marc legal, (b) Coordinació i participació de l'administració i els agents implicats, i (c) Accions de millora de la gestió i de la prevenció.

Eix 1. Marc legal

- Elaboració i tramitació d'una Llei de caça de Catalunya i del Decret de carn de caça .
- Evolució de la funció medioambiental dels caçadors.

Eix 2. Coordinació i participació

- Creació d'una Comissió Interdepartamental de Prevenció de Riscos i Danys .
- Creació d'òrgans de coordinació per a la prevenció de danys en zones de seguretat, on la gestió és compartida amb els seus promotores, fonamentalment ajuntaments.
- Desenvolupament de plans pilot de prevenció i mitigació dels danys a territoris amb problemàtiques específiques i Pla especial de control del senglar.

Eix 3. Accions i mesures de gestió i prevenció

- Millores en l'estructura i dotació de mitjans de la Generalitat de Catalunya, i també millores i simplificació en la comunicació i la tramitació dels expedients per danys.
- Estudi i diagnosi de les causes del problema i dels efectes econòmics dels danys envers el parc automobilístic, l'agricultura i la ramaderia: conèixer per prevenir.
- Desenvolupament, implantació, professionalització i transferència tecnològica en matèria de prevenció de riscos i de danys, i gestió agrària preventiva.
- Ampliació del Pla de vigilància sanitària de la fauna salvatge i creació del Banc de Dades Úniques de Zoonosis i Malalties produïdes per Espècies Cinegètiques .
- Desenvolupament de noves figures i eines, com ara la del caçador habilitat i de les actuacions professionals per empreses de control.

Índex

1. Introducció.....	5
1.1. El marc general actual	5
1.2. Objectiu general del Pla	6
1.3. Objectius específics del Pla.....	6
2. Antecedents	
2.1 Consideracions legals i estructura cinegètica del país.....	7
2.2 Dades sobre les poblacions d'espècies cinegètiques	11
2.3 Danys produïts per les espècies cinegètiques	15
2.3.1 Danys al sector agrari	15
2.3.2 Anàlisi de l'accidentalitat provocada pels animals en llibertat a la xarxa de carreteres de la Generalitat de Catalunya.....	21
2.3.3 Salut i sanitat animal	26
2.3.4 Biodiversitat	28
2.4 Altres territoris europeus: instruments legals i accions de control	28
3. Situació actual i de Pla d'Actuació	31
3.1 El Pla de prevenció dels danys i els riscos	33
3.1.1 Eix I: Millores del Marc legal	34
3.1.2 Eix II: Coordinació i participació de l'administració i dels agents implicats	36
3.1.3 Eix III: Accions de millora de la gestió i de la prevenció	40
3.2 Seguiment del Pla i indicadors	54
3.3 Cronograma	55
4. Glossari	56
5. Bibliografia	57

Dibuixos portada: Daniel Olivera

1. Introducció

1.1. El marc general actual

L'evolució cultural de la societat catalana, més els canvis en determinats usos territorials, l'establiment de zones d'especial protecció, etc., han anat deixant en segon pla l'activitat cinegètica. Fruit d'aquesta situació, també s'ha anat produint una disminució de l'Administració cinegètica i piscícola. Així, els recursos humans, materials i econòmics dedicats a l'àmbit cinegètic i piscícola i al seu control s'han anat reduint progressivament, tot transferint-los a l'àmbit de la protecció dels espais naturals, com a visió més moderna i actual d'una gestió dels sistemes naturals, i també a l'Administració forestal.

Durant els anys 60-80 del segle passat, els animals cinegètics eren rars o eren molt controlats, i, paral·lelament, hi havia més població al medi rural que podia ocupar-se del seu control. El nombre de conflictes i riscos era molt reduït.

No es va preveure que aquest canvi de mentalitat i d'atenció dedicada a les espècies cinegètiques i la caça en general dels darrers decennis, basada a considerar-la exclusivament una activitat de lleure, tindria conseqüències negatives relacionades amb la manca de gestió i la disminució dels recursos que s'hi dedicaven. Entre aquestes conseqüències, no podem obviar l'increment descontrolat de determinades espècies de fauna salvatge, cosa que ens ha abocat a una situació de conflicte i risc arreu del país. Per tant, som davant d'un medi desequilibrat i que cal redreçar.

Actualment, considerem que hem d'anar cap a un futur amb poblacions estables d'aquests animals, amb uns ecosistemes equilibrats i amb una població adequada d'aquestes espècies en zones de manera que es minimitzin els conflictes. Per assolir aquest escenari desitjat, cal emprendre actuacions de gestió preventives, pal·liatives i d'organització del territori, amb un resultat que minimitzi conflictes i riscos i retorni el medi a un bon estat.

Cal aplicar totes les mesures necessàries i possibles per superar aquesta problemàtica i arribar a l'escenari d'una població estable que no generi conflictes. I cal, entre tothom, treballar en la prevenció de manera que ens mantinguem per sota dels líndars de conflicte i risc, prioritàriament a les zones on no n'hi ha. Per tant, cal transformar el paradigma actual, modificar lleis i normes, cercar noves tecnologies i Bones Pràctiques, formar i informar els ciutadans i emprendre el camí vers aquesta nova situació amb poblacions equilibrades i ben distribuïdes pel territori.

1.2. Objectiu general del Pla

Hem vist, doncs, que ens trobem amb un medi desequilibrat.

Aquest Pla té com a **objectiu general establir una estratègia per equilibrar l'ecosistema**, establir un nou marc legal, administratiu i operatiu, coordinat als diferents nivells del país, per fer front als nous reptes que generen els elevats nivells poblacionals que han assolit diverses espècies cinegètiques, i prevenir i controlar de manera eficient i sostenible els riscos i danys que generen.

1.3. Objectius específics del Pla

L'objectiu general es concreta en 3 d'específics:

- Reduir els danys en la biodiversitat i millorar l'estat dels ecosistemes.
- Prevenir i minimitzar els danys a l'agricultura i la ramaderia i millorar la convivència de la fauna salvatge amb les activitats i la població rural.
- Augmentar la seguretat, pel que fa a salut i sanitat animal i en accidents de trànsit, principalment.

Per poder assolir això a curt, mitjà i llarg termini, un objectiu estratègic és coordinar l'acció del Govern de la Generalitat de Catalunya entre els diferents departaments, atès que la problemàtica actual és absolutament transversal, i estendre aquesta actuació coordinada a tots els nivells institucionals i orgànics que correspongui.

2. Antecedents

2.1. Consideracions legals i estructura cinegètica del país

En dret romà, la caça és un *res nulius* (és a dir, que no pertany a ningú). Els animals cinegètics no són del propietari dels terrenys, sinó de qui els caci, si té el dret de caçar-los. En canvi, en el dret germànic la caça i les peces de caça pertanyen al propietari dels terrenys. Això fa que a casa nostra, basats en el dret romà, sigui molt més difícil de resoldre el tema dels danys, ja que el propietari dels terrenys o dels drets agraris no sol ser qui caça ni el propietari dels drets cinegètics.

La Llei de caça de 1970 va intentar ordenar l'activitat tot creant la figura de les àrees de caça (privades o públiques), amb unes superfícies mínimes, on els propietaris cedeixen els drets cinegètics a un titular i aquest ha d'assumir les responsabilitats que se'n deriven. El titular cinegètic és qui ha de vetllar perquè no es produueixin danys a causa de les poblacions o activitats cinegètiques, i, si se'n produueixen, pagar-los o compensar-los en determinades condicions. A Catalunya, un 81% dels terrenys són àrees privades de caça i el titular n'és privat. Vol dir que la resposta i atenció al pagès afectat per danys o al risc d'accident depèn i varia amb el titular. En aquests terrenys de gestió privada, la capacitat de gestió de l'Administració, com veurem més endavant, és molt limitada.

D'altra banda, molts propietaris o pagesos no saben que els seus avantpassats o predecessors van cedir per escrit els drets cinegètics a un titular (sovint societat de caçadors, entitat sense ànim de lucre i amb capacitat econòmica limitada). Això vol dir que hi ha una legitimitat en la gestió de la caça per part dels gestors de les àrees de caça enfront de propietaris i pagesos. Però, com dèiem, sovint no se n'és conscient.

Sovint, tampoc no es coneix que la situació contrària, no ésser dins o formar part d'una àrea de caça (llevat dels casos de zona de seguretat) és ésser una zona lliure o d'aprofitament comú. En aquests terrenys, tots els caçadors tenen el dret d'anar-hi i de caçar, tret de si es tracta de terrenys tancats. Aleshores, en aquests tipus de terrenys, sovint es poden originar altres molèsties, ja que esdevenen veritables zones d'atracció, i, a més, no hi ha ningú que sigui responsable dels danys. Per tant, no tenir àrea de caça tampoc no és una situació òptima per al propietari o el pagès o qui paeix danys per fauna cinegètica.

D'altra banda, al llarg del temps s'han anat declarant cada cop més zones de seguretat, on no s'hi caça per seguretat de les persones, però on, per l'absència de caça, les poblacions animals s'han disparat. Aquest és un altre cas important i una situació paradoxal, ja que en els darrers temps sovint aquests problemes han requerit l'ús continu d'armes per caçar en aquestes "zones de seguretat". És a dir, la figura de zona de seguretat tampoc no resol els reptes del segle XXI.

Finalment, en els casos en què l'activitat cinegètica o el control amb armes de foc és l'única i més eficaç eina per controlar o reduir els riscos generats per les espècies cinegètiques, ens trobem també que la Llei de caça i el seu reglament imposen una sèrie de restriccions i limitacions que fan molt difícil aquestes actuacions (per exemple, limitacions immutables per raó de lloc, formes de fer les caceres, implicacions en la responsabilitat patrimonial, etc.).

Per tant, davant tots aquests problemes de poblacions cinegètiques desequilibrades, hi ha una cotilla jurídica antiquada i no adaptada a la situació actual.

També hi ha un component molt important de gestió territorial, que està esmicolada en casuístiques molt diverses afavorides també per l'actual legislació de caça, alhora que els instruments de gestió territorial no estan ben adaptats a la situació actual.

Es a dir, no hi ha una solució única per a tot el país i cal construir de nou l'ordenació i gestió cinegètica, i la prevenció i el control dels riscos i danys associats a la sobre població de fauna cinegètica.

Pel que al a l'estructura cinegètica del país, a Catalunya, d'acord amb la Llei de caça de 1970, l'activitat cinegètica s'exerceix mitjançant (vegeu les figures 1 i 2):

- ✓ 1.340 àrees privades i locals de caça (2,58 milions d'ha)
- ✓ 8 reserves nacionals de caça (217.300 ha)
- ✓ 18 zones de caça controlada (110.978 ha)
- ✓ Zones lliures (56.200 ha)
- ✓ Zones de seguretat declarades (95.100 ha)
- ✓ Espais naturals de protecció especial amb caça prohibida (28.104 ha)
- ✓ 2 refugis de caça (355,5 ha)
- ✓ 80 refugis de fauna salvatge (privats: 12.409 ha).

La qual cosa, des del punt de vista de la titularitat, es reparteix de la manera següent:

- ✓ Gestió pública (Generalitat de Catalunya) total: 14%
- ✓ Gestió municipal per responsabilitat en ésser promotores (ZS): 3%
- ✓ Gestió privada total: 80,7%
- ✓ Sense responsable cinegètic (zones lliures o d'aprofitament comú): 2,4%.

I, des del punt de vista de si la caça és permesa o no:

- ✓ Caça prohibida en un 7,1% de la superfície de Catalunya
- ✓ Caça autoritzada en el 92,9%.

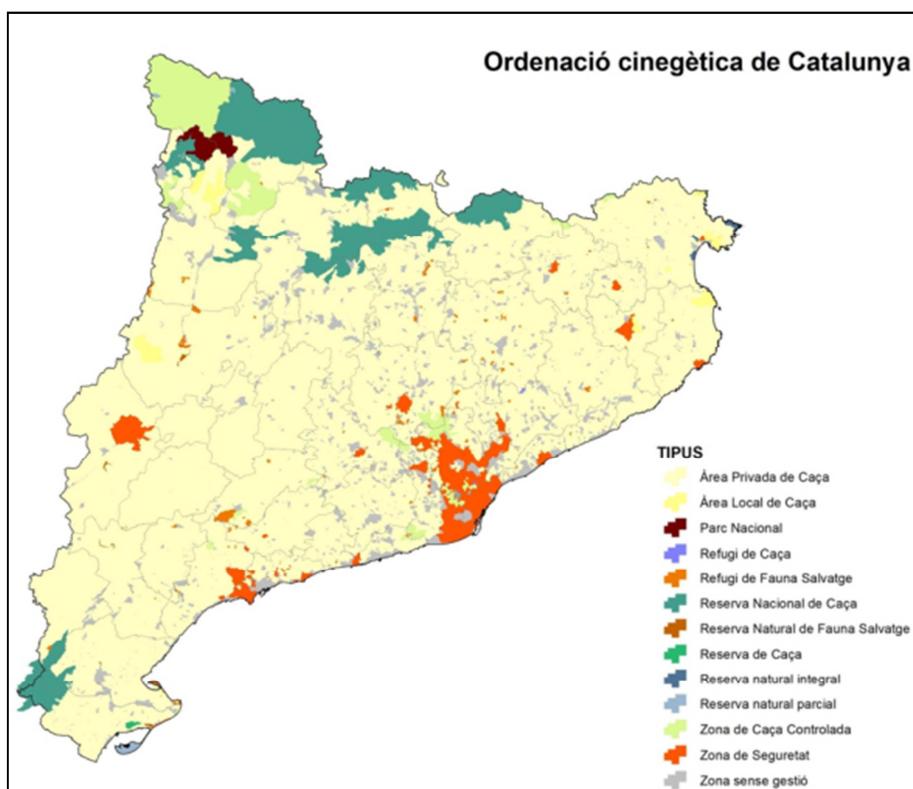

Figura 1. Estructura territorial de les figures de gestió cinegètica (font: DARP)

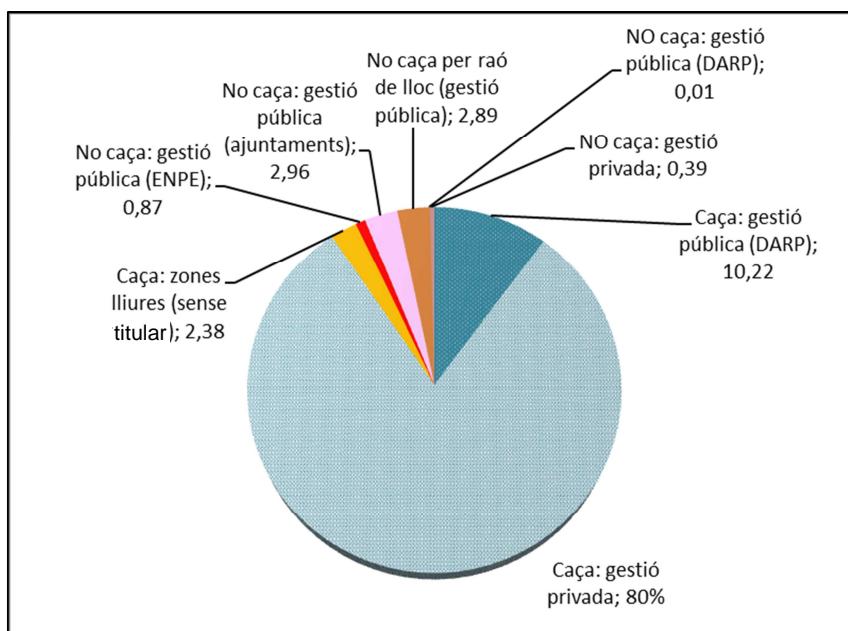

Figura 2. Percentatge de la superfície de Catalunya amb cada tipus de gestió cinegètica (font: DARP)

Les dades comentades anteriorment i les figures 1 i 2 són una bona pinzellada sobre quina és l'organització cinegètica de Catalunya. Aquestes dades impliquen que:

- Només en un 16% de la superfície de Catalunya, el **DARP** té la responsabilitat de la gestió cinegètica (RNC, ZCC, RC, zones on no es pot caçar per raó de lloc i zones lliures)
- En un 3%, els responsables són els **ajuntaments**, amb el suport de la Generalitat de Catalunya (zones de seguretat)
- En un 81%, la gestió és privada (àrees privades i locals de caça), on les obligacions i els drets corresponen al món privat
- $\frac{3}{4}$ parts aproximadament d'aquestes APC privades són gestionades per societats de caçadors (clubs esportius), és a dir, entitats sense ànim de lucre, amb poca capacitat econòmica i on l'activitat costa diners en comptes de generar-los
- $\frac{1}{4}$ part correspon a ajuntaments, EMD, propietaris particulars, empreses, comunitats de béns, fundacions, associacions (de caçadors i de no caçadors), etc., amb finalitats i objectius heterogenis. Malgrat aquesta titularitat diferent, no són poques les àrees de caça en què es delega o lloga la caça també a associacions de caçadors.

Aquesta estructura és en part responsable de la situació actual, de com fem front a la situació dels danys i riscos, i de les dificultats per posar-hi solució. Actualment, les àrees privades de caça representen més del 80% de la superfície del país, i els propietaris, els pagesos, els ciutadans en general, i fins i tots les administracions, tenen reconegut un paper secundari en la major part del territori.

Amb tot el que s'ha anat descrivint, es pot afirmar que no som davant d'una situació ordinària. L'increment de les poblacions de conill, de determinades aus i d'ungulats salvatges (senglar, cabriol, cérvol, daina, mufló) ha assolit uns nivells d'alerta a una part important de Catalunya, i fa que sorgeixi tota una bateria de noves mesures normatives i de gestió. Entre aquestes modificacions, hi ha la possibilitat de declarar la situació d'**Emergència cinegètica**, quan en alguna zona del territori es produeix un increment important i relativament sobtat de les poblacions de determinades espècies cinegètiques.

Com hem vist, aquest increment de les poblacions animals provoca greus perjudicis als productors del sector primari i accidents de trànsit, entre molts altres riscos i perjudicis. En canvi, l'estructura i els mitjans que destinem a reduir-los o evitar-los la Generalitat de Catalunya i la societat catalana en general no estan ni organitzats, ni dimensionats, ni orientats a fer front a aquesta situació que ha anat emergint *de novo* en els darrers 10-15 anys.

Aquesta situació ha determinat una modificació legislativa del Parlament de Catalunya (Llei 2/2014, de mesures fiscals, administratives, financeres i del sector públic per a l'any 2014) i les corresponents resolucions de la Conselleria del

DARP (Resolució AAM/669/2014, de 21 de març, i Resolució AAM/605/2016, de 27 de març) per poder fer front a aquesta emergència cinegètica.

L'emergència cinegètica determina que, sota diverses situacions, els drets dels pagesos o dels ciutadans en general puguin passar per davant dels dels titulars de les àrees de caça i autoritzar actuacions de captura especials, realitzades directament per l'Administració o indirectament per encàrrec seu. En aquest darrer cas, reconeix al col·lectiu dels caçadors una darrera possibilitat d'autoorganització abans de passar a l'actuació d'ofici.

L'emergència cinegètica és una bona eina, i cada any s'ha declarat a diverses zones per a espècies diverses, d'acord amb les regulacions previstes a la Resolució anual de vedes de caça. Però, sovint, no s'utilitza en tota la seva extensió perquè la declaració en si ja té un efecte estimulador de l'actuació dels caçadors, que no volen que vingui ningú de fora a caçar o capturar animals (excepte quan són ells mateixos qui ho demanen), o per altres raons. Per tant, és un instrument encara poc utilitzat que, cal millorar-ne l'aplicabilitat.

2.2 Dades sobre les poblacions d'espècies cinegètiques

Les conseqüències de tots les problemes que hem anat descriuint en els dos apartats anteriors han estat:

- ✓ Una manca de modernització i actualització de tot allò relacionat amb el món cinegètic i les seves relacions amb la resta d'activitats humanes i la gestió del medi
- ✓ Un increment notable i desequilibrat de les poblacions d'espècies cinegètiques. Entre aquests, cal destacar:
 - El senglar
 - El cabirol, el cérvol i la daina
 - El conill de bosc
 - El tudó i el colom roquer (comú)
 - La garsa
 - L'ànec collverd
 - El gavià de potes groques
 - Els estornells o els tords.

A tall d'exemple, podem veure el que succeeix amb un dels grups més abundosos entre les espècies cinegètiques, els mamífers. Algunes dades ens posen en situació (font: DARP):

- ✓ Les densitats de senglar s'han multiplicat per 7 en el conjunt del país en els darrers 15-20 anys. En les figures 3, 4 i 5, podem veure que en determinades

zones s'ha multiplicat fins i tot per 20. Les captures s'han multiplicat per 2, només en els darrers 4-5 anys

- ✓ En el cas de la Reserva Nacional de Caça (RNC a partir d'ara) de l'Alt Pallars, el nombre de cérvols a capturar d'acord amb el Pla tècnic de gestió cinegètica s'ha multiplicat per 2, el nombre de daines a capturar s'ha multiplicat per 4 i el de muflons per 2 en els darrers tres anys
- ✓ En el cas del Berguedà i de la RNC del Cadí, el nombre de cérvols capturats s'ha multiplicat per 3 des de l'any 2010
- ✓ En el cas dels conills, les poblacions mitjanes a Catalunya s'han multiplicat per més de 6 (figura 6).

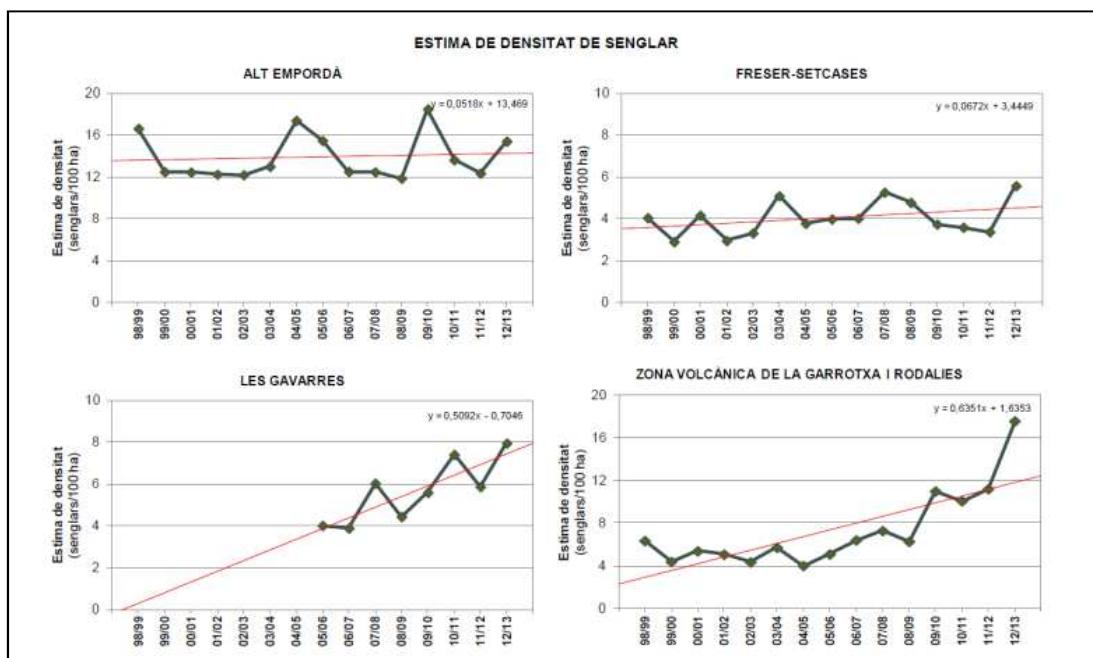

Figura 3. Evolució de les densitats de senglars a Catalunya a 4 zones de les comarques de Girona (font: Minuàrtia, 2015)

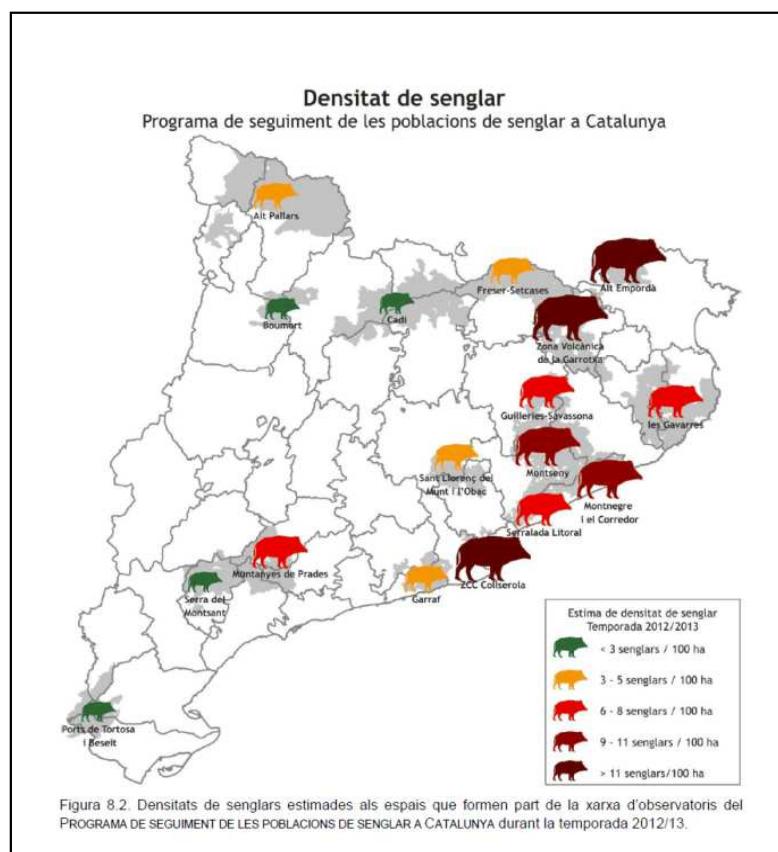

Figura 4. Densitats de senglars a diverses zones de Catalunya amb gestió pública (font: Minuàrtia, 2015)

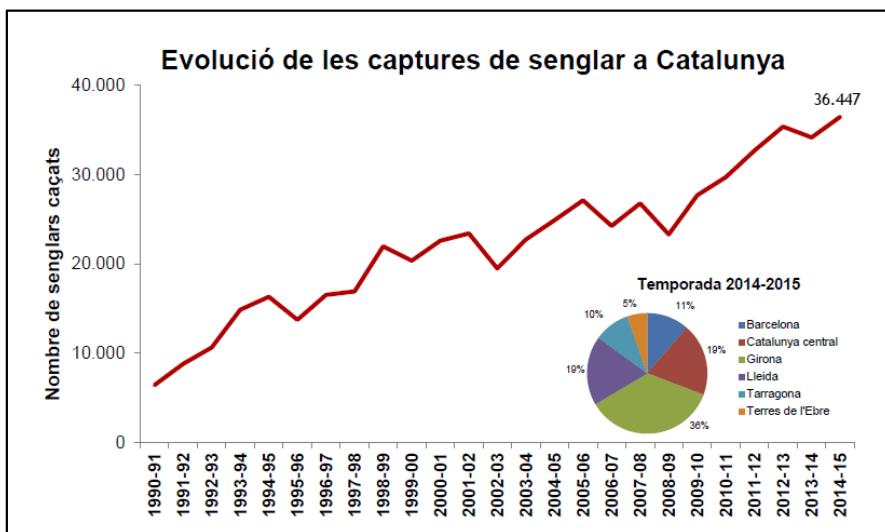

Figura 5. Evolució de les captures oficials de senglars a Catalunya (font: DARP)

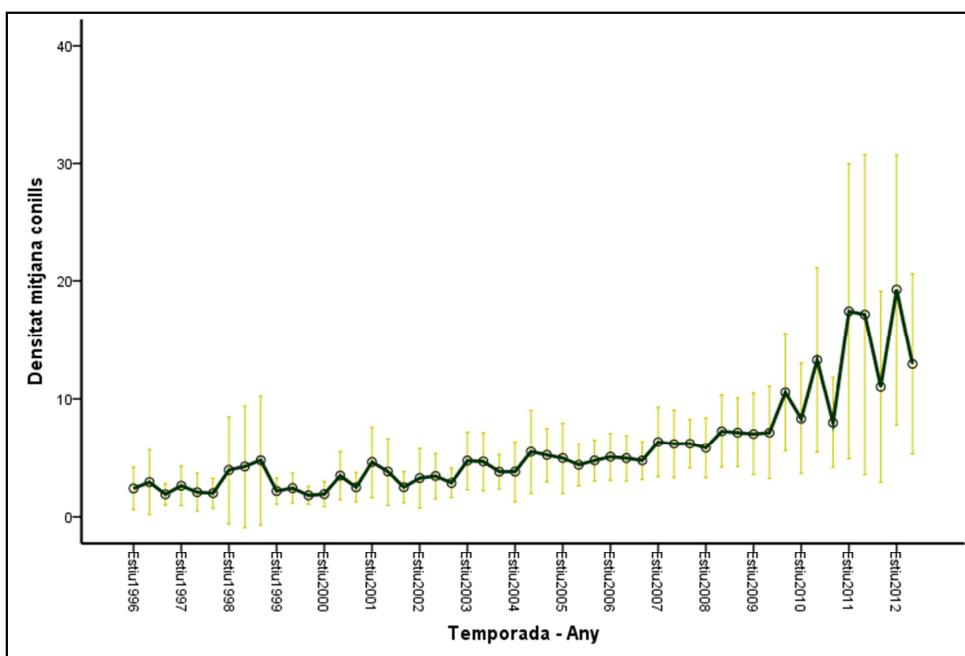

Figura 6. Evolució de les abundàncies mitjanes (i desviacions estàndard) de conill de bosc a Catalunya (font: DARP)

L'evolució de les poblacions cinegètiques han determinat grans canvis en els nostres paisatges i les nostres activitats al medi, amb les conseqüències que detallarem tot seguit i a les quals no podem donar resposta avui amb el marc normatiu i els mitjans de què disposem:

- ✓ Efectes negatius sobre la seguretat ciutadana (accidents de trànsit, atacs directes en el cas del senglar allà on hi ha una coexistència propera...).
- ✓ Increment considerable de les pèrdues en el sector primari pels danys produïts per espècies cinegètiques (danys a l'agricultura, afectacions a les pastures de les espècies ramaderes, afectacions a plantacions forestals, costos sanitaris...).
- ✓ Increment considerable dels danys en parcs, zones amb gespa i mobiliari urbà (contenidors, papereres de brossa...), amb un increment de les despeses en substitució i prevenció.
- ✓ Increment de danys a infraestructures (cablejats elèctrics, xarxes de reg...).
- ✓ Riscos per a la salut de les persones .
- ✓ Riscos sanitaris (infeccions i infestacions) per a les espècies ramaderes i salvatges .
- ✓ Afectacions severes sobre la biodiversitat, i molt especialment sobre les espècies amenaçades: per consum dels exemplars, per consum de postes en nius a terra, o per la modificació del seu hàbitat (p. Ex.: orquídies, gall fer, tortuga mediterrània, colònies d'ocells marins que nidifiquen a terra, camallargues, colònies d'ardeids, espècies amenaçades de la flora, herbes de prats de dall...).
- ✓ Danys en espais naturals de protecció especial (afectacions de prats, canvis del paisatge, afectacions a la vegetació...).

La societat catalana en el seu conjunt, però també l'europea, no està aconseguint encara controlar aquestes sobrepoplacions d'espècies, i, per tant, els riscos descrits no només no minven, sinó que s'incrementen (figura 7).

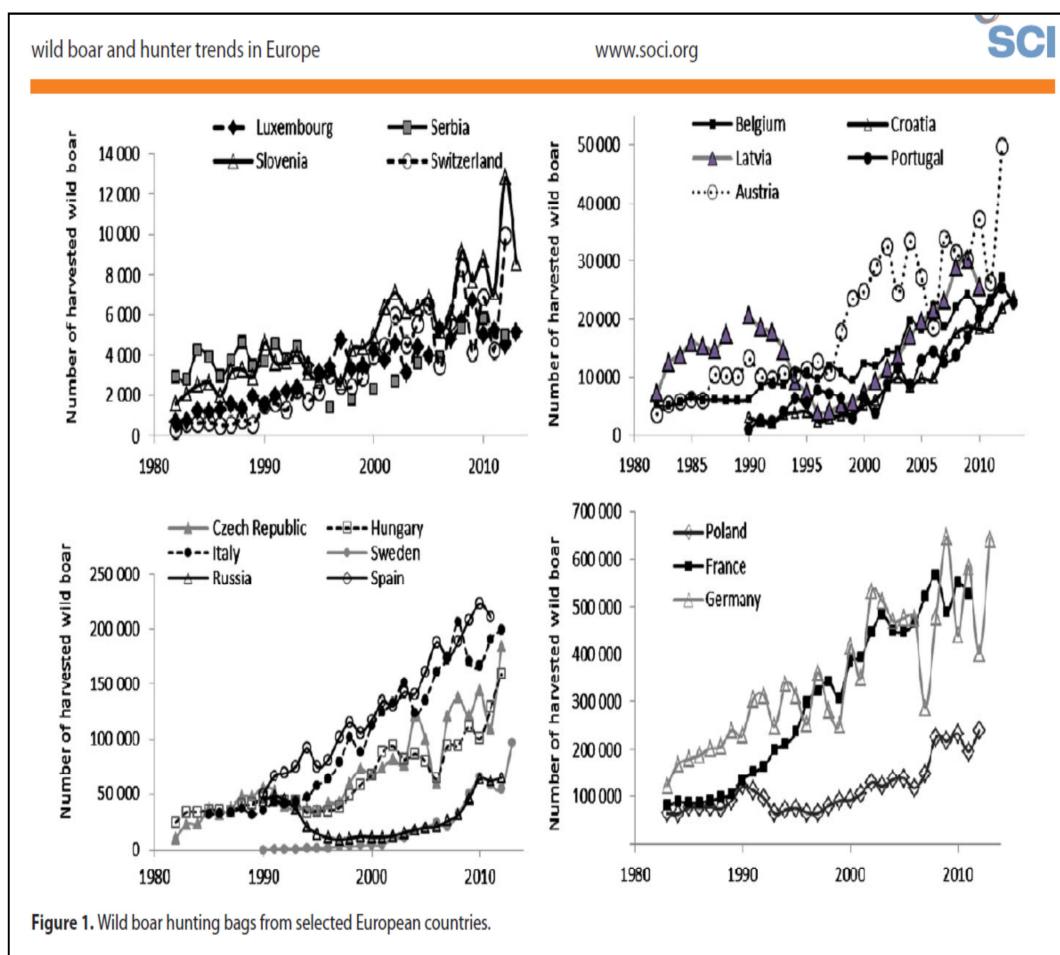

Figura 7. Tendència de les poblacions de senglar a Europa (font: Massei et al., 2014)

2.3 Danys produïts per les espècies cinegètiques

2.3.1 Danys al sector agrari

Els danys al sector agrari han esdevingut un factor nou i a tenir molt en compte en el món de la caça:

- ✓ Durant el període 2003-15, s'han autoritzat un total de 24.874 operacions de captures excepcionals per danys (figures 8-11). El 48% van ser per fer controls de senglar com a espècie responsable dels danys (figura 8)
- ✓ Un 16 % van ser controls de conill (figura 6)
- ✓ L'any 2015, es van emetre 6.863 autoritzacions de caça excepcionals per danys (figura 10)
- ✓ Algunes d'aquestes autoritzacions són per a tota una comarca (Baix Llobregat,...) i no són comparables amb les individuals, ja que apleguen en realitat centenars d'autoritzacions especials. Per tant, l'esforç de control ha estat encara molt més gran del que evidencien aquestes xifres
- ✓ Hem multiplicat per 9 les autoritzacions per danys en 12 anys.

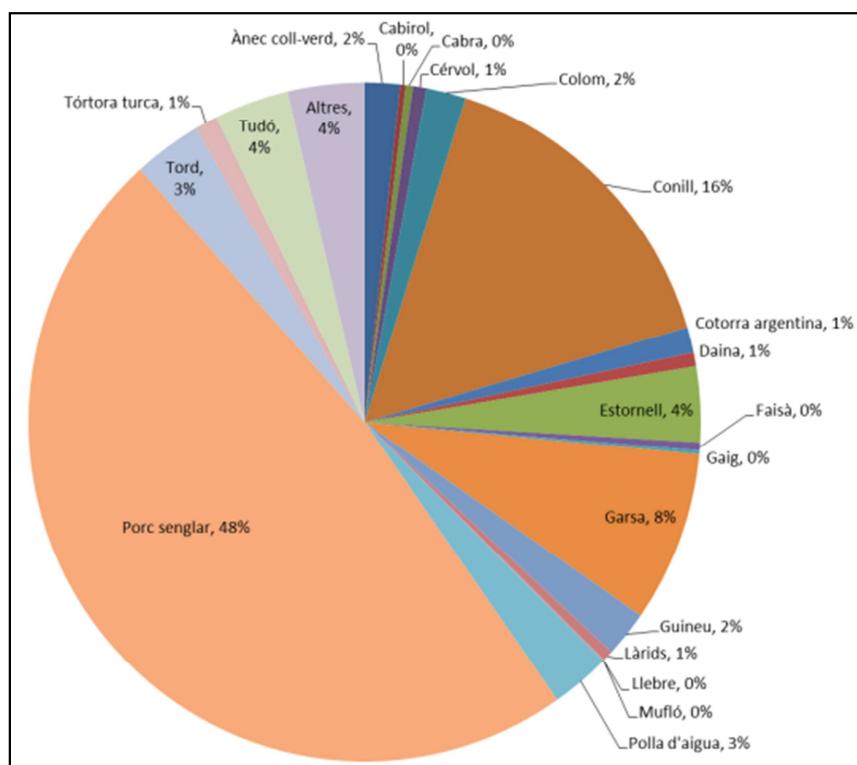

Figura 8. Proporció d'autoritzacions per danys de fauna per a cada espècie cinegètica l'any 2015 (font: DARP)

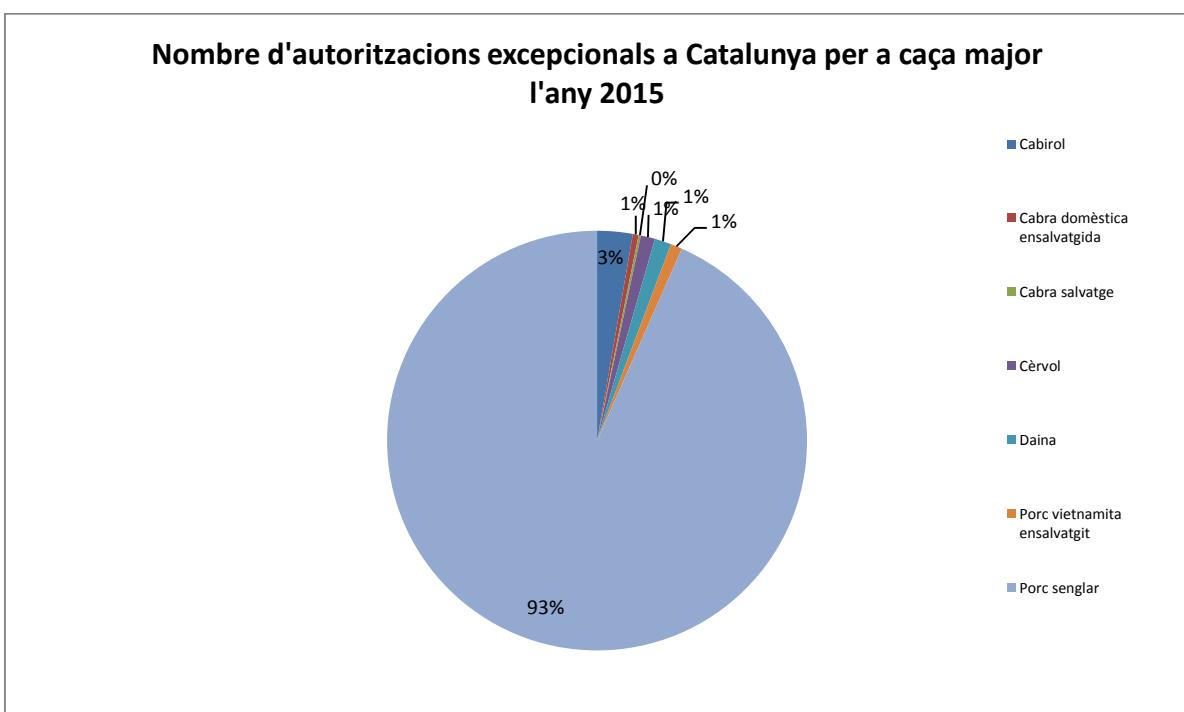
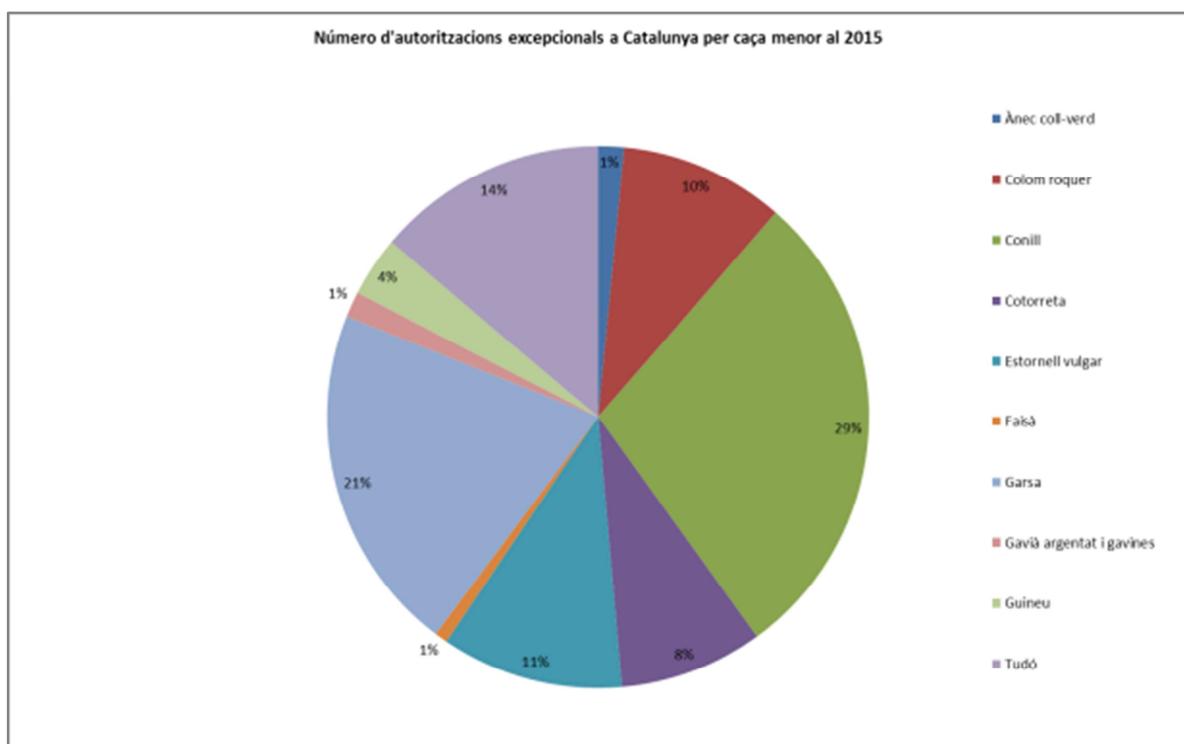

Figura 9. Proporció d'autoritzacions per danys de fauna per a espècies de caça menor i de caça major (font: DARP)

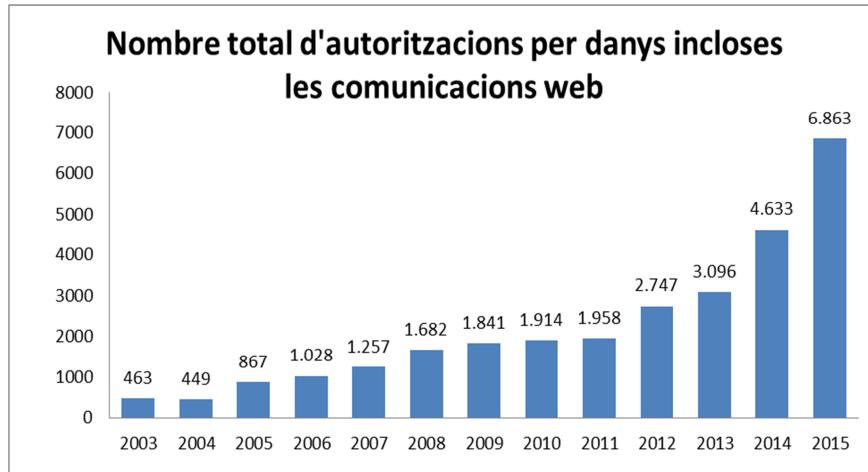

Figura. 10. Autoritzacions anuals per danys de fauna per a espècies cinegètiques incloses les comunicacions web (font: DARP)

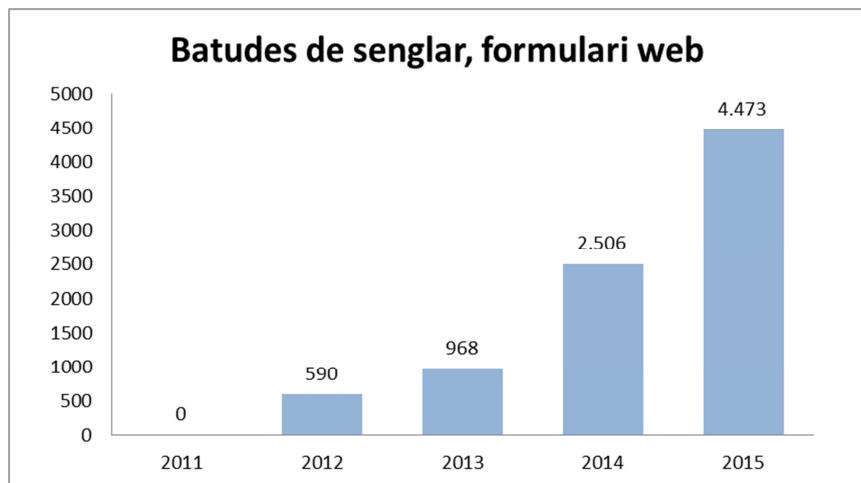

Fig. 11. Batudes de senglar comunicades mitjançant el formulari web, cosa que en facilita considerablement l'execució fora del període àcil de caça (font: DARP)

Però, a escala territorial, s'evidencien diferències importants. Cal considerar on s'estan produint els problemes més importants i per què. La figura 12 mostra que:

- Malgrat que hi pot haver problemes a qualsevol tipus de zona, en nombre absolut les àrees privades de caça de la demarcació de Lleida són les que apleguen una major quantitat d'expedients d'autorització, i, per tant, més conflictes. A continuació, hi ha les comarques de Barcelona, i a poca distància Girona i

Tarragona. Les àrees privades de caça (APC) de la Catalunya Central apleguen menys autoritzacions. Cal considerar aquest ordre d'importància amb cautela, ja que també hi ha diferències importants en la superfície de cada demarcació

- Pel que fa a les zones de seguretat, és de llarg la demarcació de Barcelona la que absorbeix la major conflictivitat, amb al voltant d'un 90% de les autoritzacions. Novament, cal considerar que la demarcació de Barcelona aplega la majoria de zones de seguretat de Catalunya (figura 1).

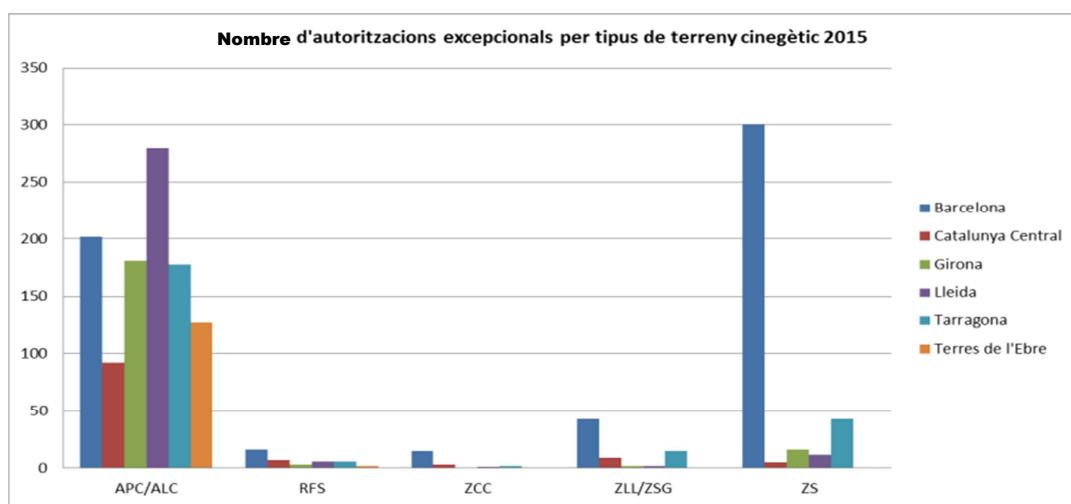

Figura 12. Autoritzacions per danys de fauna per tipus d'àrea de caça i demarcació. APC/ALC: àrees privades/locals de caça; RFS: refugis de fauna salvatge; ZCC: zones de caça controlada; ZLL/ZSG: zones lliures i zones sense gestió cinegètica; ZS: zones de seguretat (font: DARP)

Pel que fa al sector on es produueixen (figura 13), podem veure que el nombre de danys més gran afecta l'agricultura (92%), especialment conreus herbacis de secà (un de cada tres), seguit en proporcions pràcticament iguals de l'agricultura en general (diversos conreus alhora), horta i fruiters de regadiu. En conjunt, aquestes quatre tipologies apleguen un 71% dels expedients. Els herbacis de regadiu també són importants. Això no treu que en determinades zones hi hagi diferències molt grans; per exemple, al Pallars Sobirà i al Berguedà la pastura ramadera és el dany més reclamat.

Un 9% dels danys del conjunt del país van ser en infraestructures, un 5% d'aquestes en canonades.

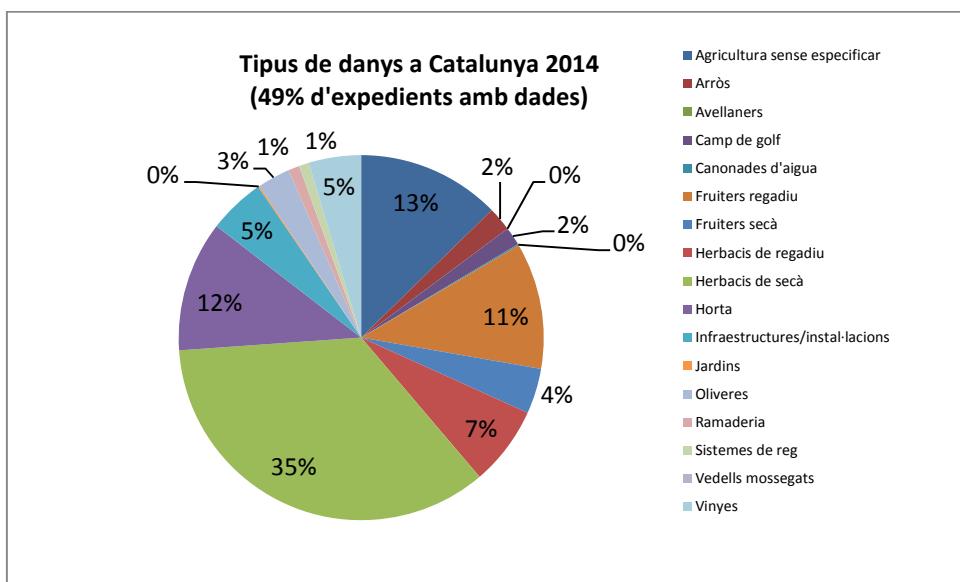

Figura 13. Proporció d'expedients d'autorització per tipus d'afectació (font: DARP)

Els danys a l'agricultura varien considerablement segons el territori. A Girona i a la Catalunya Central, estan molt centrats en els conreus herbacis de secà (64 i 51% dels expedients, respectivament), mentre que a Lleida un de cada tres expedients és sobre danys variats. A les comarques de Barcelona, l'horta (sobretot al Baix Llobregat) és una tipologia de danys molt important (un de cada cinc). A les Terres de l'Ebre, els fruites de secà i l'arròs són els més afectats.

	Barcelona	Catalunya Central	Girona	Lleida	Terres de l'Ebre
Fruiter regadiu	15%			17%	*
Fruiter secà					**
Horta	21%	17%			*
Herbacis de secà	18%	51%	64%	30%	
Herbacis de regadiu				16%	
Diversos		10%		30%	**

Taula 1. Percentatge d'expedients (només s'indiquen aquells amb un 10% o més) per tipus de conreu a cada demarcació l'any 2014. A les Terres de l'Ebre, es donen dues situacions: l'autorització per danys d'ànec al delta de l'Ebre és única i, a més, manquen alguns expedients corresponents al DTS al delta de l'Ebre que es fan via Parc Natural; per aquesta raó, s'indiquen els valors qualitativament segons les dades disponibles; (**) danys més importants, (*) danys freqüents

Els danys no es produeixen de manera permanent al llarg de l'any, sinó que van molt lligats al cicle de conreu de cada tipus de producte, i són especialment elevats al maig i al juny (figura 14).

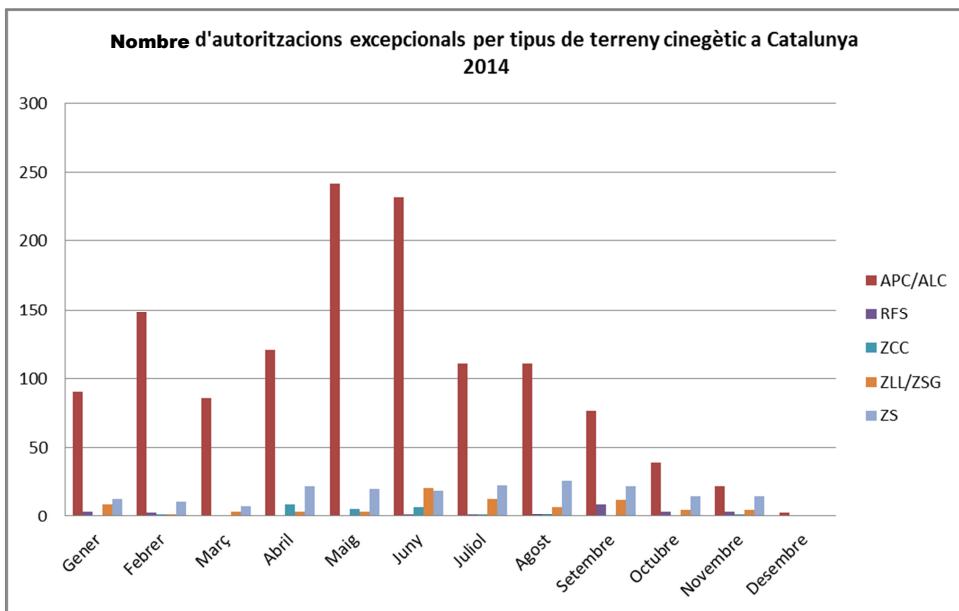

Figura 14. Evolució temporal de les autoritzacions per danys en el conjunt de Catalunya per tipus d'àrees de caça. (APC/ALC): àrees privades/locals de caça; (RFS): refugis de fauna salvatge; (ZCC): zones de caça controlada; (ZLL/ZSG): zones lliures i zones sense gestió cinegètica; (ZS): zones de seguretat (font: DARP)

2.3.2. Anàlisi de l'accidentalitat provocada pels animals en llibertat a la xarxa de carreteres de la Generalitat de Catalunya

Els accidents provocats per animals constitueixen només una petita porció del total d'accidents amb víctimes que es produeixen a Catalunya (al voltant de l'1%). En els darrers anys hi ha hagut un fort augment d'aquest tipus d'accidentalitat que s'ha traduït també en un augment de la inversió de recursos que implica la gestió del conflicte i les peculiaritats que tenen aquest tipus d'accidents.

Segons les dades de l'estudi del període 2010-2014 elaborat pel Departament de Territori i Sostenibilitat, cada any s'enregistra a la xarxa de vies interurbanes de Catalunya una mitjana de 1.653 accidents en què es veuen implicats animals.

En concret a la xarxa viària titularitat de la Generalitat de Catalunya la mitjana és de 1.067 accidents amb animals implicats, un 7% dels quals causen víctimes. En el període 2010-2014 els accidents amb implicació d'animals han augmentat un 35% respecte l'anterior període evaluat (2007-2011) i l'augment és del 16% entre els que han causat víctimes (figures 15 i 16). L'increment dels accidents amb animals implicats entre l'any 2010 i el 2014 ha estat del 56% i pel cas particular dels ungulats salvatges ha estat del 72%. Aquesta forta tendència ascendent

contrastà amb la reducció que mostren el total d'accidents amb víctimes enregistrats a Catalunya en aquest període.

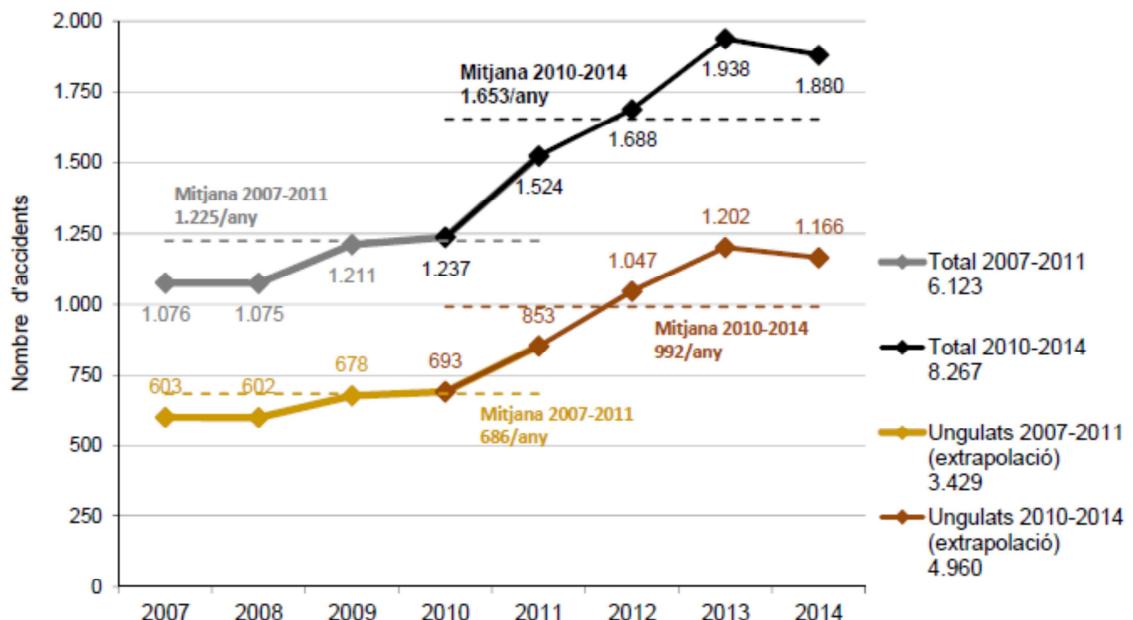

Figura 15. Evolució accidentalitat amb animals a la xarxa de vies interurbanes de la Generalitat de Catalunya (2007 – 2014) (font: DTS, 2016)

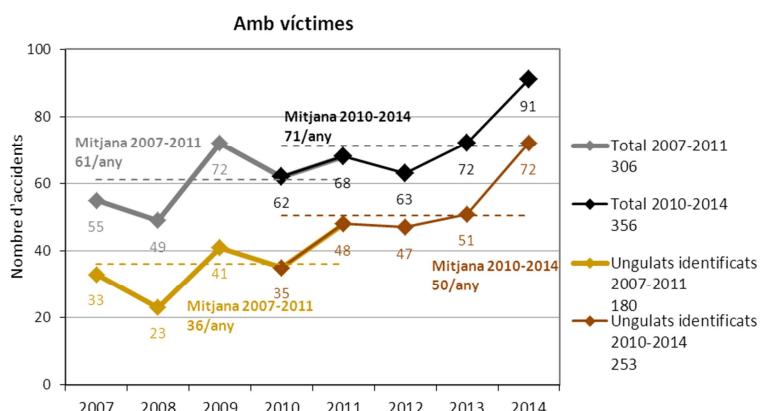

Figura 16: Evolució accidentalitat amb víctimes amb animals a la xarxa de vies interurbanes de la Generalitat de Catalunya (2007 – 2014) (font: DTS, 2016)

Un 7% dels accidents amb animals enregistrats a la xarxa de vies de la Generalitat causaren algun tipus de víctima (356 dels 5.327 dels accidents registrats en el quinquenni 2010-2014) (Fig. 16). D'aquests sinistres, menys d'un 1% són mortals, gairebé un 3% són greus i un 97% lleus. Entre 2010 i 2014 hi ha hagut 3 accidents mortals amb animals implicats a la xarxa de la Generalitat.

L'augment d'accidents amb ungulats s'està produint arreu d'Europa i s'atribueix a l'expansió de les poblacions de senglar i de cèrvids, combinat amb l'increment d'extensió i intensitat d'ús de la xarxa viària. A Catalunya, malgrat les mesures aplicades en els darrers anys, l'accidentalitat provocada per animals continua augmentant sent la principal causa la forta expansió de les poblacions de senglar, i el canvi d'hàbits d'aquesta espècie, cada vegada més abundant en zones planes humanitzades on la densitat de xarxa viària és més important.

Es desconeix l'espècie implicada en el 51% dels 5.335 registres d'accidents amb animals ocorreguts en el quinquenni 2010-2014 a la xarxa viària titularitat de la Generalitat (figura 17).

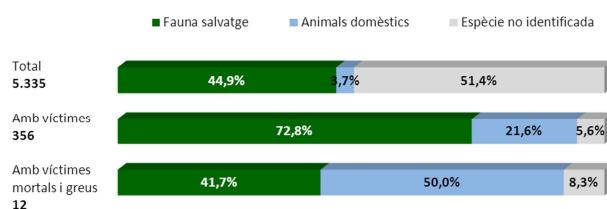

Figura 17: Tipologia animals implicats en accidents a la xarxa de vies interurbanes de la Generalitat de Catalunya (2010 – 2014) (font: DTS, 2016)

Si l'anàlisi només contempla els 2.591 accidents amb animals dels quals s'ha pogut determinar l'espècie implicada, s'obté un major percentatge d'implicació de fauna salvatge (92% dels casos) (figura 18).

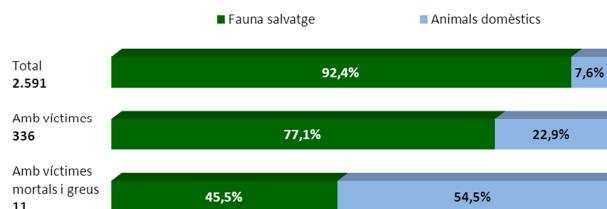

Figura 18: Accidents amb animals implicats amb espècie (o grup) identificat a la xarxa de vies interurbanes de la Generalitat de Catalunya (2010 – 2014) (font: DTS, 2016)

El 94% del total d'accidents amb animals els causen ungulats (bàsicament senglar i cèrvids). El senglar és l'espècie més conflictiva; està implicat en el 86% dels accidents amb animals dels quals es coneix l'espècie (figura 19).

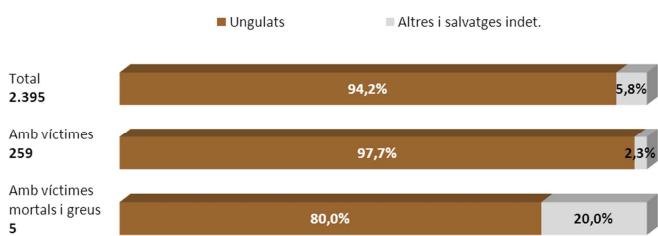

Figura 19: Distribució dels accidents amb animals implicats de fauna salvatge a la xarxa de vies interurbanes de la Generalitat de Catalunya (2010 – 2014) (font: DTS, 2016)

Els accidents amb animals en general, i amb ungulats en particular, mostren una forta concentració estacional (prop del 60% dels accidents es produeix durant els mesos de setembre a gener) i horària (el 55% té lloc entre les 7 del vespre i les 12 de la nit). Aquest patró està associat principalment a l'ecologia i comportament de les principals espècies implicades i, en particular, del senglar.

El cas més freqüent d'accident amb animal a les carreteres titularitat de la Generalitat és un sinistre provocat per un senglar que té lloc en una carretera convencional de calçada única. Es produeix per xoc contra l'animal, durant el mes de novembre, entre les 9 i les 10 de la nit. No causa víctimes i té un cost mitjà de 8.850 € incloent tots els costos associats a l'accident (figura 20).

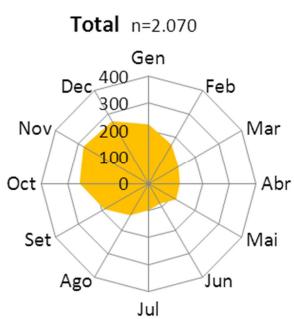

Figura 20: Distribució mensual dels accidents amb senglars implicats a la xarxa de vies interurbanes de la Generalitat de Catalunya (2010 – 2014) (font: DTS, 2016)

Els accidents provocats per animals comporten uns costos mitjans d'uns 9.440.000 €/any, que vol dir que per al conjunt del període 2010-2014 aquests accidents han suposat uns costos globals d'uns 47 milions d'euros.

S'ha estimat que els accidents amb animals comporten anualment 975 intervencions de patrulles de policia en carreteres de la Generalitat i uns 1.640 intervencions d'equips de manteniment de carreteres (segons dades d'incidències registrades al Centre de Control de Viari de la Generalitat de Catalunya).

En les figures 21 i 22 es mostra a la localització geogràfica dels 8.179 accidents amb animals que s'han enregistrat al conjunt de la xarxa viària catalana durant els anys 2010 a 2014 i dels accidents només amb ungulats (senglar, cabirol, cérvol i altres).

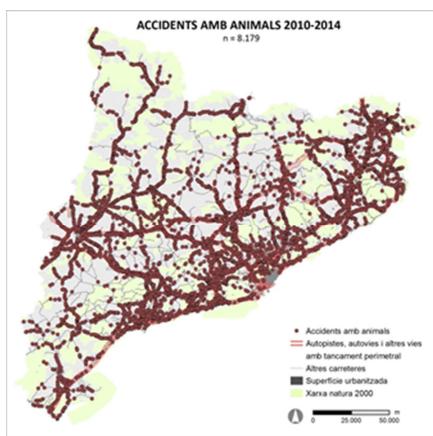

Figura 21: Localització dels accidents amb animals a la xarxa de vies interurbanes de Catalunya (anys 2010-2014) (font: DTS, 2016)

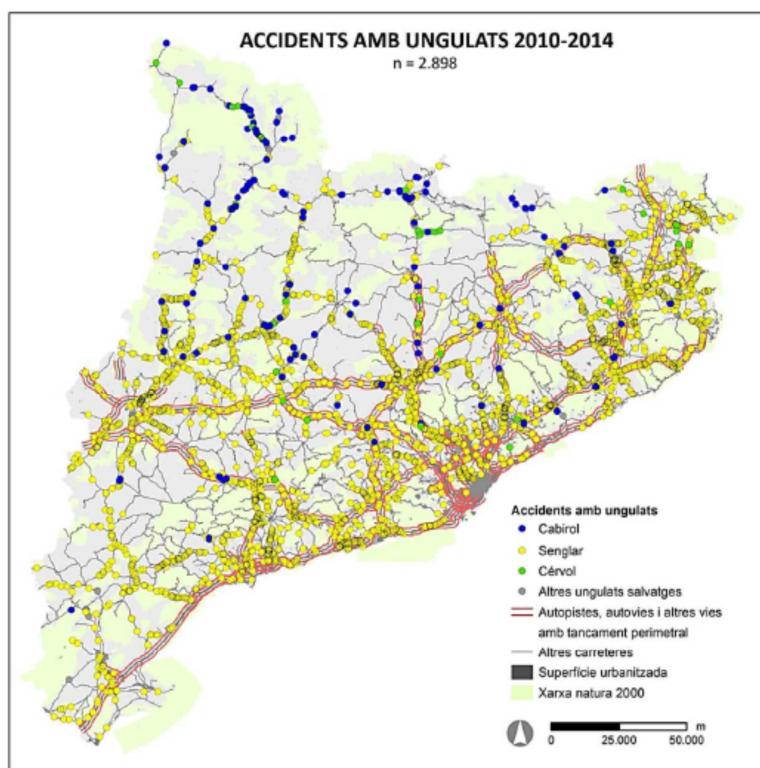

Figura 22. Localització dels accidents amb ungulats a la xarxa de vies interurbanes de Catalunya (anys 2010-2014) (font: DTS, 2016)

La distribució dels accidents provocats per animals ungulats en el conjunt de carreteres catalanes mostra una elevada dispersió i una notable asimetria regional, essent els àmbits territorials de Comarques gironines i de Ponent els que concentren el major nombre d'accidents (figura 23). La Noguera, la Selva, el Bages, l'Alt Empordà i el Segrià són les comarques que mostren una major sinistralitat amb animals ungulats.

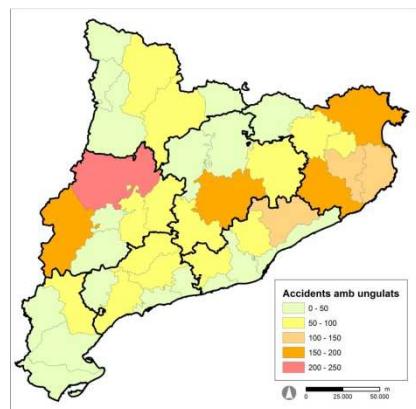

Figura 23: Distribució per comarques dels accidents amb ungulats a la xarxa de vies interurbanes de Catalunya (anys 2010-2014) (font: DTS, 2016)

Per fer front a aquest problema, les actuacions de les administracions competents han anat en dos sentits:

- DARP: controlar i afavorir el control del senglar (86% dels accidents amb animals dels quals es coneix l'espècie) i d'altres ungulats mitjançant mesures específiques de captura i control en les diverses modalitats. Per exemple, prohibint determinats tipus d'actuació a prop de les vies de comunicació (com ara alimentar-los per atreure'ls); amb esperes nocturnes a prop i l'aixecament temporal de la prohibició de caçar al costat de les vies de comunicació; facilitant les parades de les batudes en carreteres i camins públics on hi ha problemes, etc.
- DARP: adoptant mesures preventives, bé evitant que s'assoleixin nivells poblacionals elevats d'aquestes espècies, bé mitjançant plans preventius de control.
- Direcció General d'Infraestructures de Mobilitat (DTS): seguirà fent anualment l'estudi de l'accidentalitat provocada per animals en llibertat a la xarxa de carreteres de la Generalitat de Catalunya per períodes de 5 anys, per identificar els trams de concentració d'accidents amb animals ungulats. En base a aquest estudi aplicarà el procediment d'anàlisi dels trams de concentració d'accidents amb ungulats i elaborarà un pla d'actuacions, en el qual es programaran i prioritzarant les actuacions en aquests trams segons el catàleg de mesures

com són la senyalització, l'estessada de marges, etc, i en funció de la disponibilitat pressupostària..

- DTS: inclusió de criteris de prevenció d'accidents en l'avaluació ambiental de les noves carreteres o modificació de les existents.

2.3.3 Salut i sanitat animal

L'increment de la densitat de determinades poblacions d'espècies cinegètiques ha augmentat la probabilitat de contacte amb els animals domèstics i entre ells, especialment amb aquells que es crien en condicions extensives. La proliferació dels seus cadàvers i de les seves despulles al medi, és també una oportunitat de transmissió de malalties, sigui per consum, per contacte o per inhalació. Aquest problema, en expansió, es refereix a cinc àmbits diferents:

- a) La salut de les persones (risc d'adquisició de zoonosi)
- b) La seguretat alimentària de les persones (riscos inherents a la seva entrada a la cadena alimentària)
- c) La sanitat animal en les explotacions i espècies ramaderes
- d) L'estat sanitari de les poblacions de fauna salvatge, i el seu impacte en el seu aprofitament, o en la conservació de les espècies amenaçades i protegides
- e) Els residus d'origen animal fora dels circuits previstos en altres casos

En els darrers anys, diverses crisis sanitàries ens estan posant en alerta de la importància cada cop més gran d'aquest aspecte: grip aviària, pesta porcina africana, febre del Nil, diferents tipus de tuberculosi, brucel·losi, mal de Lyme, etc.

Hi ha diversos Reglaments i programes de la UE en matèria de salut pública pel creixement d'aquestes afeccions. També és necessari doncs preveure el control sanitari adequat per garantir la innocuitat dels productes alimentaris que provinguin de les peces de caça silvestre, com el Reglament (CE) núm. 853/2004 del Parlament Europeu i del Consell, de 29 d'abril de 2004..

La particular situació de la triquinosis en el senglar, endèmica ja a determinades zones de Catalunya fa necessària una especial vigilància (Reglament d'execució (UE) 2015/1375 de la Comissió, de 10 d'agost de 2015, pel qual s'estableixen normes específiques per als controls oficials de la presència de triquines a la carn) i actuacions de camp que tinguin per objecte reduir la seva difusió..

D'altra banda el nou Reglament (UE) 2016/429 del Parlament Europeu i del Consell, de 9 de març relatiu a les malalties transmissibles dels animals i pel qual es modifiquen o deroguen alguns actes en matèria de sanitat animal estableix normes per a la prevenció i el control de les malalties dels animals que són transmissibles als animals o als éssers humans i inclou els animals salvatges en el seu àmbit d'aplicació. En el seu preàmbul aquesta norma considera que les malalties que afecten a les poblacions d'animals salvatges poden tenir un efecte

perjudicial en els sectors agropecuari i aquícola, en la salut pública, al medi ambient i en la biodiversitat, per la qual cosa és necessari que els animals salvatges entrin en l'àmbit d'aplicació com a víctimes potencials d'aquestes malalties i dels seus vectors.

Finalment, el Reglament (CE) núm. 1069/2009, del Parlament Europeu i del Consell, de 21 d'octubre de 2009, estableix igualment les normes sanitàries aplicables als subproductes animals i els productes derivats no destinats al consum humà, excloent els cossos sencers o parts d'animals de caça silvestre que no es recullen després de ser caçats, de conformitat amb les bones pràctiques de caça i els subproductes animals procedents de la caça silvestre i de la carn de caça silvestre mencionats a l'article 1.3.e del Reglament (CE) 853/2004.

2.3.4 Efectes envers la Biodiversitat

L'increment de les espècies cinegètiques té efectes variats en els ecosistemes, tot generant desequilibris. Aquests desequilibris venen determinats per l'absència del depredador o per la insuficiència de la depredació i, per tant, de la caça. Així, sense una regulació interna del propi ecosistema, s'acostumen a desenvolupar canvis que el poden posar en perill, tant en aspectes ambientals, com a les activitats econòmiques que depenen del seu bon funcionament.

És cert que, des del punt de vista de la conservació de la biodiversitat, algun dels efectes de l'abundància d'espècies cinegètiques poden ser positius en aquest àmbit. Per exemple, un increment de les poblacions de conill o de tudó, en primera instància, afavoreixen als depredadors com ara l'àliga cuabarrada, l'àliga calçada, l'àliga daurada, l'astor, l'aufrany, el milà reial, l'arpella, l'esparver d'estany, la mostela o el gat salvatge, tots ells espècies protegides i pràcticament tots els casos amenaçades.

Però superats certs límits, tots aquests depredadors no són capaços de controlar efectivament les seves poblacions. I en determinats casos, com és el cas del senglar, el cabriol, la daina o el cérvol, a més, pràcticament no tenen cap depredador. Només la caça realitza aquesta funció en part. La sobre població d'aquestes espècies acostuma a tenir efectes negatius importants també envers la conservació de la biodiversitat. Entre aquests destaquen la depredació directa d'espècies amenaçades, que els individus d'aquestes espècies s'agrupen trepitjats per part d'aquests animals, la transformació o destrucció de l'hàbitat d'aquestes espècies (furgadures, per exemple) o la transmissió potencial de malalties a aquests animals o plantes en risc de desaparició.

A Catalunya la comunitat científica i els gestors dels espais naturals de protecció especial i de les espècies han trobat, entre d'altres, els següents conflictes:

- Consum exagerat d'orquídies i altres plantes amenaçades per part del senglar, i destrucció dels prats a on viuen (de vegades d'interès comunitari)
- Afectació a la reproducció d'ocells forestals que crien a terra com ara el gall fer, la perdiu xerra o la becada per part del senglar, el cérvol i la daina
- Sobredepredació i afectació de la distribució de les colònies d'ocells aquàtics i marins amenaçats per part del senglar i de la guineu al Delta de l'Ebre, els Aiguamolls de l'Empordà i el Delta del Llobregat

Cal fer front a aquesta situació per tal de salvaguardar aquestes espècies i hàbitats.

2.4 Altres territoris europeus: instruments legals i accions de control

Els problemes i riscos originats per les espècies cinegètiques són un problema paneuropeu. En aquest sentit, cal fer un cop d'ull a les actuacions empreses fora del nostre país, tant en l'àmbit normatiu com en el científic i de gestió. En el primer cas, atès que hi ha una sèrie de cotilles legals derivades de la legislació estatal que compartim amb altres territoris de l'Estat, l'anàlisi es fa entre les comunitats autònombes. En segon lloc, s'enfoca el concert europeu.

Pel que fa a Instruments legals i normatius a l'Estat espanyol, les tipologies de danys al sector primari varien segons el territori (la qual cosa també succeeix entre els diferents territoris de Catalunya). Però cal dir que, en conjunt, trobem que compartim els mateixos tipus de danys, ja que Catalunya és un compendi dels paisatges del sud d'Europa i les espècies que causen els danys són pràcticament les mateixes.

Cal destacar que totes les comunitats autònombes, excepte Madrid i Catalunya, disposen d'una Llei de caça pròpia. Tot i això, val a dir que en pràcticament tots els casos no ha representat una solució al problema, ja que els pagesos d'aquests territoris continuen insatisfets amb les eines plantejades, i aquestes lleis continuen utilitzant eines dissenyades amb una visió fonamentalment cinegètica, i no van més enllà en el coneixement d'on s'originen els problemes, en la prevenció, en la reorganització de les responsabilitats i els instruments de lluita, i en la col·laboració entre/amb els caçadors i els pagesos. Cal recordar que, en la majoria de zones de l'Estat espanyol, la caça és una de les principals activitats econòmiques (i genera molts recursos i oportunitats), mentre que a Catalunya la caça és una activitat que costa diners als gestors dels terrenys cinegètics i als caçadors en la immensa majoria dels casos.

De l'anàlisi de tots aquests instruments legals i normatius, podem concloure que, en el conjunt de l'Estat, continuen existint una sèrie de mecanismes i condicions que fan difícil la lluita contra els danys, com ara que:

- Gran part de la lluita és pal·liativa i no preventiva (Andalusia, Castella-Lleó, Castella-la Manxa...)
- No es fa una clara divisió entre la caça com a activitat lúdica i com a control de sobre poblacions i dels danys; conseqüentment, tota la responsabilitat recau sobre els caçadors i els pagesos no tenen pràcticament cap paper reconegut
- Els titulars de les àrees de caça tenen drets preeminents i hi ha un règim de comunicació amb massa dies entremig, de vegades fins a un mes (Andalusia, l'Aragó)
- Es manté el mateix sistema de responsabilitat en el titular de l'àrea de caça, però sense resoldre el fet que no acostuma a fer front a aquesta responsabilitat (Andalusia, Cantàbria)
- Els elements de lluita contra aquest problema es recolzen exclusivament en el Pla tècnic de gestió cinegètica, i no en instruments normatius nous i adaptats al problema actual (Andalusia, Castella-la Manxa, Navarra)
- S'usa un sistema adaptat mitjançant l'ordre o resolució de vedes, idèntic al català (l'Aragó).

Hi ha aspectes positius o a valorar com ara:

- El cartografiat de les zones amb danys recurrents (Andalusia)
- En alguns casos es preveu un sistema d'urgència sense autorització especial (i sí una de genèrica), amb comunicació immediata (Astúries, Castella-La Manxa)
- L'obligació del titular del terreny cinegètic de fer controls anuals per a mantenir les densitats en uns nivells, amb obligació de dedicació del 25% dels ingressos en millores (Navarra)
- El potencial benefici per l'equilibri dels ecosistemes dels plans tècnics de gestió cinegètica, si són ben dissenyats i utilitzats.

Pel que fa al coneixement i actuacions a Europa, a tots els estats analitzats hi ha el problema de sobre poblacions de fauna salvatge cinegètica. S'hi apliquen algunes mesures preventives i pal·liatives, i els resultats són desiguals i sovint no satisfactoris o poc satisfactoris. Com a idees i aportacions per reflexionar, fruit de l'anàlisi cal destacar les següents:

- Caça preventiva, no activitat cinegètica (Alemanya, Hongria, Letònia, Gran Bretanya).
- Contribució/benefici dels caçadors al sistema de primes d'assegurances (Àustria, Croàcia, Romania).
- Les tanques tenen un cost prohibitiu, un manteniment prohibitiu i una eficàcia baixa, sobretot contra el senglar i sobretot a mitjà i llarg termini per deteriorament ràpid, més com més humitat, innivació i fred (Alemanya, Escòcia, Hongria).
- Mesures compensatòries (Alemanya).
- Aportació de menjar a llocs sense risc (Alemanya, França, Portugal, Suècia).
- Foragitament (França, Itàlia, Suècia).
- Figura del consultor (expert en prevenció aproximadament com ADS o ADV a diversos països, del caçador habitat o del professional (o empresa).

- Normativa especial per a zones amb presència d'aliment concentrat que atreu i concentra també els animals, o per a zones humanitzades o urbanitzades (Bèlgica).
- Enregistrament oficial de tots els danys (Croàcia, Eslovènia, Romania).
- Seguiment dels llindars d'equilibri poblacional de les espècies conflictives (Romania).
- Inexistència d'obligació de compensació econòmica per part dels caçadors (Dinamarca). L'afectat ha de prevenir els danys.
- Pagament d'una taxa per inspecció de danys (Grècia).
- Guies pràctiques (Alemanya, França, Portugal).
- Introducció de depredadors controladors de les espècies conflictives (Gran Bretanya).
- Promoció de la carn de caça (Gran Bretanya).
- Canvis de conreu per al productor segons la zona (Suècia).

3. Situació actual i de Pla d'Actuació

Una de les principals dificultats amb què ens enfrontem és que l'estructura cinegètica del país, la legislació i la percepció de la ciutadania es fonamenten en una llei de 1970, feta en una altra època, dissenyada per a una realitat diferent a l'actual i amb poca flexibilitat per a les situacions amb què ens trobem. Cal reorientar tot aquest paradigma per fer front al desequilibri de l'ecosistema.

El conflicte actual deriva de la superposició de visions i actituds no sempre coincidents en un mateix territori (figura 24), on els drets dels caçadors estan preservats i poden superposar-se als dels no caçadors. I alhora, els caçadors han de carregar amb totes les responsabilitats derivades de la titularitat, mentre que l'interès públic té poques eines i poc variades per fer front als problemes.

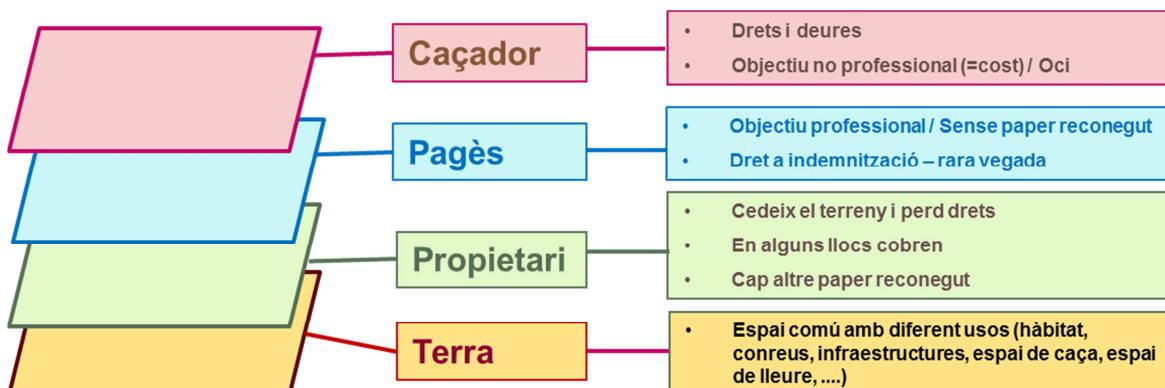

Figura 24. Representació del conflicte existent en relació amb la propietat i els danys produïts al sector primari, i les dificultats existents per fer front a les seves necessitats

Som en una cruïlla amb un tema molt sensible, però també amb noves oportunitats:

- ✓ A Catalunya, l'activitat cinegètica està avui dissenyada legislativament principalment com una activitat de lleure, mentre que emergeix una altra necessitat, més social, que és el control de danys i la gestió per un medi equilibrat i sostenible.
- ✓ La caça és en un punt d'inflexió de trobada de camins: hi ha menys caçadors, cal més formació i cal un nou marc (propietat, activitat econòmica, caça...). Cal un canvi, i això és una oportunitat per cercar equilibris i resoldre problemes.
- ✓ Cal diferenciar el control poblacional de l'activitat lúdica cinegètica: **són dues coses diferents** i calen dos escenaris d'actuació diferents.

- ✓ Cal mantenir la caça social i d'oci com a activitat molt estesa al país (única activitat amb com a mínim una societat a cada municipi de Catalunya)
- ✓ Copsem un increment dels danys i dels riscos sanitaris (infeccions i infestacions de persones o d'espècies ramaderes i salvatges, riscos alimentaris...), per la qual cosa cal definir noves eines i formes de control.
- ✓ El control d'espècies està assolint un paper molt important de Servei Públic (i aquest és el repte més important, sense afectar la resta), però no té un model definitiu. En aquest sentit, cal avaluar, considerar i promoure el paper del caçador habitat (de l'àrea de caça), del caçador professional, de les empreses de serveis i de les actuacions mixtes (agent rural, pagès i caçador), cadascú en el seu àmbit.
- ✓ Cal considerar la necessitat sanitària i l'oportunitat de la promoció del consum i comercialització de la carn de caça i altres productes derivats amb la màxima seguretat i qualitat, facilitant també un consum i comercialització de proximitat que contribueixi a la sostenibilitat econòmica de la zona.
- ✓ **Cal redefinir les responsabilitats de cada sector en relació amb les espècies cinegètiques, els danys que originen i la caça.**

3.1. El Pla de prevenció dels danys i els riscos originats per la fauna cinegètica

L'elaboració del Pla es fonamenta en els apartats anteriors i té per objecte donar sortida a una sèrie de necessitats urgents per dissenyar un nou model de relació entre caçadors i no caçadors que tingui en compte els drets i les necessitats de les diferents activitats econòmiques i no econòmiques. La visió estratègica del Pla es resumeix a la Figura 25 i es basa en tres eixos:

- ✓ Millors del Marc legal
- ✓ Coordinació i participació de l'administració i dels agents implicats
- ✓ Accions de millora de la gestió i la prevenció.

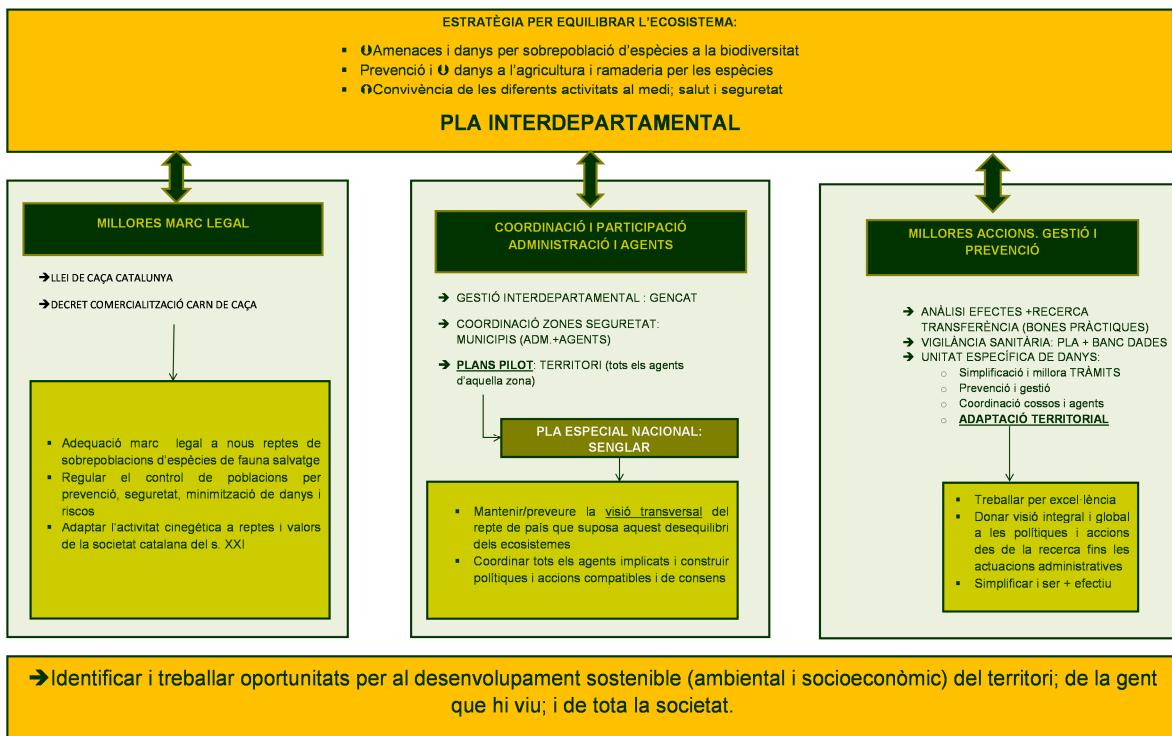

Figura 25. Estructura estratègica del Pla

3.1.1 Eix I: Millores del Marc legal

Actuació1. Elaboració i tramitació en el Parlament d'una Llei de caça de Catalunya

Cal una Llei pròpia de Catalunya, amb especial atenció als equilibris entre activitats i a la prevenció i mitigació de riscos, molèsties i perjudicis als ciutadans.

En la seva elaboració, hi ha d'haver participació ciutadana, molt especialment dels sectors que en resultin afectats en relació amb la problemàtica dels riscos i els danys.

La nova Llei de caça ha de preveure les qüestions següents:

- L'ús ciutadà dels territoris rurals i de muntanya s'ha transformat, i ara els usuaris acostumen a ser principalment persones urbanes amb cultura urbana, esportistes, excursionistes i d'altres de similars.
- Cal diferenciar la caça lúdica de la prevenció i el control dels excessos de població de fauna salvatge allà on es produixin, i, per tant, adoptar les eines i mesures que poden ser diferents en uns casos i altres.
- Els drets dels propietaris o gestors de les terres han de ser tinguts en compte.

- Cal revisar el control de la fauna cinegètica en terrenys urbans i suburbans, en parcs urbans i assimilables, en terrenys esportius, i a les zones de seguretat.
- S'ha de poder prevenir de manera efectiva l'excés d'individus de determinades espècies cinegètiques, i, al seu torn, els riscos d'accident per a les persones, els danys al sector primari i els riscos sanitaris per a les persones i els animals domèstics.
- Cal explorar, i si s'escau legislar, la figura del caçador habilitat de l'àrea de caça, la figura del controlador professional de danys, les empreses de serveis de control d'espècies cinegètiques, les actuacions mixtes de prevenció i, si és el cas, la figura de les associacions de defensa de les espècies cinegètiques.
- S'han d'actualitzar i millorar els canals de responsabilitat patrimonial per danys produïts als béns de tercers i els sistemes de compensació d'aquests danys.
- El paper dels membres del cos d'Agents Rurals en relació amb el control de la fauna cinegètica i la caça, i en relació amb la prevenció i seguiment dels danys.

En definitiva, la nova Llei ha de ser un element que contribueixi a la gestió sostenible dels ecosistemes i a l'equilibri territorial; que tingui en compte les diferents activitats i sensibilitats de la ciutadania, que esdevingui un veritable motor de dinamització i d'orientació dels sectors econòmics i del desenvolupament rural i de muntanya, alhora que explori i implanti nous models i formes de fer per resoldre els problemes específics de zones de muntanya, dels conreus competitius o de les zones urbanes i suburbanes, entre d'altres. I tot això respectant i valoritzant l'activitat tradicional de la caça, en harmonia amb la resta d'activitats al medi i la sostenibilitat ambiental.

Actuació 2. Elaboració i tramitació interdepartamental del Decret de comercialització de carn de caça

Aquest Decret té per objecte :

- a) Establir els requisits higiènics i sanitaris de la recollida, el condicionament i el transport de les peces de caça silvestres abatudes a Catalunya destinades a la seva comercialització i consum.
- b) Establir l'adaptació dels requisits higiènics i sanitaris per a la manipulació i comercialització de la carn de caça silvestre procedents d'activitats cinegètiques realitzades a Catalunya garantint la innocuitat de la carn de caça comercialitzada.
- c) Regular la vigilància sanitària de la fauna salvatge cinegètica en relació a l'objecte del present Decret.
- d) Regular la formació dels caçadors o persones responsables de la recollida, moviment i transport de les peces de caça silvestre abatudes al medi natural.

És en fase d'elaboració, i hi participen:

- El Departament d'Agricultura, Ramaderia, Pesca i Alimentació (DG de Forests, d'Agricultura i Ramaderia, i d'Alimentació, Qualitat i Indústries Agroalimentàries)
- El Departament de Salut (Secretaria de Salut Pública).

3.1.2 Eix II: Coordinació i participació de l'administració i els agents implicats

Actuació 3. Creació d'una Comissió Interdepartamental de Prevenció de Riscos i Danys d'Espècies Cinegètiques i Carn de Caça

Aquesta Comissió ha d'estar integrada per les diferents unitats administratives de la Generalitat de Catalunya, cosa que n'afecta cinc departaments diferents. El lideratge d'aquesta Comissió haurà de recaure en el DARP, i la Presidència haurà de correspondre al/a la conseller/a d'aquest departament. La vicepresidència ha de ser exercida per la persona titular de la direcció general competent en matèria d'activitats cinegètiques.

Els objectius d'aquesta Comissió han de ser:

- Proposar i avaluar les estratègies i directrius per garantir el compliment de la normativa de prevenció de riscs i danys produïts per les espècies cinegètiques per part dels departaments de l'Administració de la Generalitat de Catalunya.
- Fer el seguiment i l'avaluació de la prevenció de riscs i danys produïts per les espècies cinegètiques i de la planificació que aprovi el Govern de la Generalitat en aquest àmbit.
- Proposar l'aprovació de la normativa de desenvolupament que es consideri necessària per a la millora de la lluita contra els riscs i danys originats per les espècies cinegètiques.
- Elaborar instruments que impulsin l'aplicació dels principis de Bones Pràctiques i conductes recomanables en relació amb la prevenció de riscs i danys produïts per les espècies cinegètiques.
- Avaluar i fer el seguiment de les bases de dades i el corresponent Sistema d'Informació Geogràfica (SIG) sobre l'estatus de les poblacions de les espècies cinegètiques i la seva evolució, les dades dels aprofitaments cinegètics realitzats, les dades sanitàries i sobre epizoòties i casos que afectin la salut humana, les dades sobre accidents o atacs a les persones, les dades sobre comercialització i consum d'espècies cinegètiques i qualsevol altra de naturalesa similar.

- Promoure els treballs de diagnosi i coneixement necessaris per aplicar i millorar la implantació de polítiques de prevenció de riscs i danys produïts per espècies cinegètiques.

La Comissió ha de tenir una Comissió Directiva i una Comissió Tècnica. La primera ha de tenir la composició següent:

- a) La presidència, que és exercida per la persona titular del departament competent en matèria d'activitats cinegètiques
- b) La vicepresidència, que és exercida per la persona titular de la direcció general competent en matèria d'activitats cinegètiques.
- c) Les vocalies, exercides per un representant amb rang mínim de director general dels departaments competents en matèria de:
 - Agricultura i ramaderia.
 - Alimentació, qualitat i indústries agroalimentàries.
 - Desenvolupament rural.
 - Infraestructures de mobilitat.
 - Polítiques ambientals i biodiversitat.
 - Riscos i assegurances.
 - Salut Pública i seguretat Alimentària.
 - Trànsit
- d) Un vocal representant de l'Agència de Residus de Catalunya.

La Secretaria l'ha d'exercir una persona al servei de la direcció general competent en matèria d'activitats cinegètiques, nomenada per la Presidència.

La Comissió Tècnica ha d'elaborar i presentar a la Comissió Directiva les propostes de mesures adreçades a la consecució de les funcions assignades, i ha d'estar formada per representants designats per cadascuna de les unitats directives que constitueixen la Comissió Directiva, amb un rang mínim de subdirector general..

La Comissió ha de tenir una Secretaria Tècnica que pugui encarregar-se de tots els aspectes operatius, que han de recaure en la direcció general responsable de la fauna cinegètica.

La Comissió interdepartamental podrà determinar la creació dels grups de treball tècnics que determini en cada cas.

Actuació 4. Creació d'òrgans de coordinació per a la prevenció de danys en zones de seguretat, on la gestió és compartida amb els seus promotores, fonamentalment ajuntaments

Com a objectiu de coordinació i discussió de les actuacions, cal crear òrgans de coordinació que apleguin tots els sectors implicats, a més del promotor de la zona de seguretat, els municipis (quan no en siguin els promotores), les organitzacions agràries, els representants dels caçadors, i el DARP (mitjançant els seus serveis territorials i les respectives oficines comarcals). En aquest moment, estan identificades les zones de seguretat següents:

- Collserola, zona de Seguretat, ZCC i terrenys de gestió pública
- Zones de seguretat del Parc Agrari i altres zones agràries del Baix Llobregat
- Zona de seguretat del municipi de Lleida capital
- Zones de seguretat del Camp de Tarragona
- Zona de seguretat de Palamós.

Aquests òrgans seran dissenyats, creats i gaudiran del suport de la nova unitat administrativa de danys a que fa referència l'Actuació 8.

Actuació 5. Desenvolupament de plans pilot de prevenció i mitigació dels danys a comarques amb problemàtiques específiques

Per la seva tipologia conflictivitat i urgència, es proposen els següents:

- Danys produïts per senglars a la demarcació de Girona
- Danys produïts pel senglars a Osona i municipis limítrofs
- Danys produïts per cèrvids i senglars al Pallars Sobirà i RNC de Boumort
- Danys produïts pel conill a les comarques de la plana de Lleida
- Danys produïts pel conill a Terres de l'Ebre
- Danys produïts sobre la vinya.

Aquests plans pilot naixeran i es planificaran de manera que es puguin obtenir resultats positius i efectius des del primer moment i que es puguin també transferir ràpidament a la resta d'indrets de Catalunya on hi hagi situacions anàlogues. Aquests plans, doncs, han d'estar orientats a resoldre problemes concrets i a transferir resultats a la resta del país. El pilotatge d'aquests plans, el farà el DARP, tot establint uns òrgans de coordinació amb els actors territorials en cada pla pilot. En aquests plans, a més dels representants dels caçadors i de les organitzacions agràries, els ajuntaments han de tenir el seu paper reconegut i important com a Administració local, competent en part en matèria de seguretat ciutadana, i a més, en

determinats casos, com a propietaris de terrenys. Els plans seran adaptatius, de manera que incorporin les millores des del primer moment, i han de servir per assajar nous sistemes i models d'actuació. S'implantaran des del primer moment en què s'aprovi aquest Pla i hauran de tenir un coordinador del Pla pilot.

Actuació 6. Pla especial de control del senglar

El senglar és, a hores d'ara, l'espècie més conflictiva a Catalunya, tant pel que fa als accidents de transit (86% dels accidents amb espècies cinegètiques), els danys al sector primari (48% de les autoritzacions excepcionals) i el risc sanitari per a les persones (100% dels casos amb problemes originats per espècies cinegètiques l'any 2016) com a d'altres situacions. Per aquesta raó, mereix un tractament específic a escala de tot Catalunya, sense perjudici dels plans pilot que es puguin desenvolupar en llocs concrets (*Actuació 5*). Aquesta actuació és imprescindible en aquest moment, atès que és la que generà més riscos i conflictivitat. Ha de tenir per objecte poder endegar actuacions útils de control del senglar, que puguin ser demostratives per a altres indrets, i que puguin ser efectives des dels primers moments de la seva implantació. Tanmateix, no poden ni han de ser mesures fixes ni exclusives en el seu ús, ja que la lluita contra aquesta problemàtica ha d'utilitzar diferents mètodes en paral·lel i ha de ser prou adaptativa per a anar implementant les millors tecnològiques que es puguin anar produint. Aquest Pla ha de dedicar un esforç molt important a anar a la font del problema (la sobrealimentació que hem facilitat a aquest ungulat), a l'estructura i ordenació territorial, a les mesures preventives i a la transferència tecnològica i la capacitació, de forma que les innovacions arribin ràpidament als llocs a on es necessiten. I això, evidentment sense abandonar les actuacions pal·liatives (caça i captura), tot i que s'ha demostrat insuficients fins ara per resoldre el problema.

En aquest sentit, es proposen les actuacions següents:

- Implantar els plans pilot en zones amb greus problemes de senglar.
- Fomentar les mesures preventives que vagin a l'origen de les sobre poblacions i aplicar mesures que disminueixin la disponibilitat d'aliments per als senglars.
Aquesta ha de ser la millor eina per regular la natalitat i mortalitat de l'espècie, i, per tant, regular-ne la població
- Millorar els procediments d'autorització i captura (*Actuació 12*)
- Millorar la formació del Cos d'Agents Rurals i dels Guardes de reserves de fauna, millorar-ne el material, i adoptar protocols eficients i segurs (*Actuació 11*)
- Formar els caçadors, conjuntament amb la Federació Catalana de Caça i altres organitzacions, i adoptar les mesures més eficients de captura, amb modificacions legislatives i de normativa, si és el cas.

- Amb la Federació Catalana de Caça i altres organitzacions, impulsar la figura del caçador habilitat i del control professional en els llocs on calgui i no pugui ser adoptat per les societats de caçadors o els titulars dels terrenys cinegètics (*Actuació 15*).
- Fomentar que les empreses conequin les darreres innovacions tecnològiques **eficaces i testades** existents al mercat, puguin ser presents al mercat català. Aplicar els sistemes mixtos de control (*Actuació 7*) i d'altres que es puguin desenvolupar.
- Estimular el consum de carn de senglar i incentivar la creació d'una xarxa d'establiments de manipulació de caça i crear la xarxa de punts logístics de recollida de carn de caça (*Actuació 2*).
- Implementar un Pla de detecció de porcs vietnamites i porcs domèstics en captivitat amb risc de fuita i de reubicació d'aquests animals. Ha d'incloure també un Pla de captura o reubicació de porcs domèstics/vietnamites i dels seus híbrids al medi natural.

L'aplicació d'aquest Pla haurà de ser comunicat als ajuntaments afectats i coordinat amb ells.

Actuació 7. Implantació d'un sistema mixt de control dels danys entre l'Administració, els caçadors i els pagesos

En els darrers temps, s'han estat assajant nous sistemes de lluita i prevenció contra els danys. Cal destacar que a les comarques de Lleida les actuacions mixtes entre membres del cos d'Agents Rurals i guardes de reserves de fauna, tots pertanyents a la Generalitat de Catalunya, caçadors de les àrees de caça afectades i pagesos afectats està donant resultats molt interessants i eficaços. Aquest model, quan s'ha pogut implantar, ha resultat molt eficient perquè integra la col·laboració de diferents punts de vista; facilita més les autoritzacions; és més segur; incorpora el coneixement del territori; concreta millor l'espai dels llocs amb els danys; aplega el coneixement sobre les espècies i les lleis, la formació específica i l'especialització i la disponibilitat d'eines i estris especialitzats; s'adapta a les necessitats del moment i el lloc, i controla l'activitat i els resultats, entre d'altres.

Cal regular millor aquesta actuació i enquadrar-la en el catàleg d'actuacions possibles allà on calgui, si escau amb la participació dels ajuntaments. També cal estudiar el sistema i anar-lo millorant en tot allò que sigui possible. En qualsevol cas, és un sistema ja utilitzat que ha anat consolidant les necessitats en els darrers temps (homologació dels vehicles del CAR, adaptació de les assegurances dels caçadors, estàndards de seguretat, condicions d'aplicació, etc.).

3.1.3 Eix III: Accions de millora de la gestió i de la prevenció

Actuació 8. Creació d'una unitat administrativa específica i dotació per fer front al problema dels danys en l'àmbit de Catalunya, adscrita a la direcció general competent en matèria de caça

En el cas de la caça, hi ha actualment un únic servei (Àrea de Caça, sense estructura interna) que depèn d'una subdirecció que s'ocupa de la gestió sectorial de la caça, del transport, dels residus, de la sanitat, dels danys i la seva prevenció, de la formació, etc. No hi ha estructura comarcal i l'estructura dels ST és molt insuficient. A més, només disposa de cap del Servei, dos tècnics i dos administratius.

Es proposa una unitat amb nivell de Servei de Gestió de Poblacions Cinegètiques i de Danys i Riscos, que cobriria tot Catalunya i una subunitat amb nivell de secció o responsable. Les funcions inicials serien:

- Gestió d'autoritzacions especials en àrees de caça privades
- Gestió de terrenys cinegètics de gestió pública i de les autoritzacions especials en aquests terrenys
- Gestió econòmica i patrimonial per compensació per accidents o danys.

Actuació 9. Millora de la dotació personal i material dels serveis territorials del DARP per aplicar el Pla en els TERRENYS DE GESTIÓ PRIVADA I A LES ZONES DE SEGURETAT

Els serveis territorials del DARP han de veure millorada la seva dotació de caps de les seccions de caça i pesca continental, i també la dotació de tècnics i personal administratiu en alguns casos és molt escassa i insuficient per fer front a les tasques encomanades, molt especialment la prevenció de danys. S'han de dimensionar i dotar aquestes unitats suficientment.

Actuació 10. Millora de la dotació personal i material als TERRENYS DE GESTIÓ PÚBLICA (reserves nacionals de caça i zones de caça controlada)

Actualment, els mitjans de les vuit reserves nacionals de caça (RNC) i de més de 20 zones de caça controlada (ZCC), és a dir, la gestió del 14% de la superfície de Catalunya, és molt limitat. A tall d'exemple, en el primer cas el nombre de directors tècnics a temps total és només de dos (amb un mínim de tres reserves per director tècnic!), un amb la meitat de la seva jornada i la resta alternant aquesta activitat

amb altres tasques més importants. Aquest és el cas de totes les ZCC, que cal dimensionar i dotar suficientment.

Actuació 11. Desplegament del Grup Especial de Gestió Cinegètica i Captura d'Animals (GECA) del Cos d'Agents Rurals

L'any 2015, es va crear el Grup Especial de Gestió Cinegètica i Captura d'Animals (GECA) del Cos d'Agents Rurals, però encara cal desplegar aquesta especialitat. Aquesta està prevista en aplicació del Pla Estratègic del Cos d'Agents Rurals. L'actuació d'aquesta unitat especialitzada s'hauria de reservar per a les situacions següents, en funció del que acabi establint el Pla Estratègic del Cos:

- Actuacions de prevenció i control en terrenys cinegètics de gestió pública (reserves nacionals de caça i zones de caça controlada).
- Actuacions de prevenció i control en indrets amb la caça prohibida a espais naturals de protecció especial. Prohibició feta d'acord amb els seus instruments de declaració o els instruments de gestió.
- Actuacions extraordinàries concretes per raons d'urgència i seguretat de les persones.
- Actuacions en àrees privades o locals de caça, o en zones de seguretat, a requeriment dels seus titulars o dels seus promotores, sempre que concorrin circumstàncies que així ho aconsellin.
- Situacions d'emergència cinegètica declarada, en què els sistemes previstos amb participació dels caçadors, en primera instància, no puguin assolir els seus objectius i així s'acordi amb aquest sector.

Aquestes situacions poden ser ampliades o modificades per la nova Llei de caça.

Concretament, cal assegurar:

- L'existència de prou agents amb aquesta especialitat i ben repartits pel territori.
- La convocatòria dels processos selectius i la seva formació.
- L'adquisició de vehicles, material de captura, armes, municions, fàrmacs, etc.
- L'establiment de procediments clars i unificats i la millora de l'empara legal.
- La posada en funcionament d'una aplicació informàtica i de formularis de presentació de sol·licituds, comunicació de resultats, etc.
- La inclusió en totes les polítiques que es determinin a què s'ha fet referència anteriorment.
- La concreció de les actuacions de control mixtes de membres del cos amb caçadors i pagesos.

Actuació 12. Millora i simplificació de la tramitació dels expedients per danys

Un dels problemes diagnosticats en el cas de les autoritzacions especials per danys, el constitueix que la tramitació actual (amb un procediment *Indexa intern*) no preveu totes les casuístiques i és llarga i amb massa passos. Cal modificar les tramitacions en els sentits següents:

- Acostar i delegar la decisió i signatura dels expedients d'autorització per danys al territori: l'òrgan d'autorització ha de ser el director de la reserva nacional de caça (ja ho és ara des d'aquest 2016) o de la zona de caça controlada en els casos de gestió pública, o el cap de l'oficina comarcal del DARP en el cas dels terrenys de gestió privada.
- Simplificar la tramitació.
- Adaptar la tramitació a les diferents casuístiques.
- Concretar quan i com es poden fer actuacions preventives.
- Determinar el catàleg d'actuacions disponible i les condicions d'actuació de cada cas .
- Millorar i facilitar legalment les comunicacions per formulari web.

Totes aquestes funcions poden ser ampliades o modificades per la nova Llei de caça.

Actuació 13. Ampliació del Pla de vigilància sanitària de la fauna salvatge, amb extensió a malalties d'interès humà i d'interès per a les espècies salvatges, i implantació d'un control efectiu

El Pla de Vigilància Sanitària de la fauna salvatge, coordinat per la Subdirecció general de Ramaderia en col·laboració amb la Subdirecció general d'Activitats Cinegètiques i Pesca Continental, té com a objectius conèixer la situació sanitària de la fauna salvatge de Catalunya, prevenir la difusió de malalties entre la fauna salvatge i la domèstica i protegir la salut pública. Aquests objectius s'assoleixen mitjançant la definició de les espècies i malalties que han de ser objecte de vigilància sota les directrius estableties pel programa Estatal, la UE i la OIE.

Aquest Pla es centra en la vigilància d'aquelles malalties que poden afectar la fauna salvatge i que poden tenir efectes greus en l'estatus sanitari de les espècies de producció ramadera o que poden tenir un elevat impacte sobre la salut pública, l'economia i el maneig de la fauna salvatge.

L'execució de les actuacions previstes al Pla ha estat complexa des de la seva implantació l'any 2012 per limitacions de caire econòmic així com per la dificultat

de coordinar tots els agents implicats. Per aquest motiu els resultats obtinguts fins al moment, tot i complir en molts casos els objectius marcats, són encara insuficients per garantir una vigilància sanitària òptima de la fauna .

Per tal de millorar aquests resultats es proposa reforçar el Pla dotant-lo de més mitjans humans i econòmics per tal de dur a terme les següents actuacions::

- Establir les mesures necessàries per garantir un mostreig uniforme de les malalties objecte de control i millorar així l'efectivitat de la vigilància per obtenir dades estadísticament significatives sobre l'estat sanitari de les espècies de fauna a les diferents zones cinegètiques de Catalunya.
- Incloure altres malalties d'interès per a les espècies salvatges
- Establir vies formals de col·laboració amb el Departament de Salut, així com amb els col·lectius de caçadors i els operadors d' establiments de manipulació de peces de caça
- Millorar el sistema de recollida i tramesa de mostres per tal d'optimitzar els recursos i assegurar l'arribada de totes les mostres als laboratoris implicats en un termini raonable, que permeti una bona gestió dels resultats obtinguts.
- Disposar de finançament suficient per desenvolupar les eines i portar a terme les actuacions necessàries per aplicar les mesures corresponents en cas de focus de les malalties objecte de vigilància en poblacions de fauna salvatge i/o en explotacions ramaderes extensives i/o semi-extensives

Correspon a la Direcció General d'Agricultura i Ramaderia (DGAR) l'impuls i la coordinació d'aquesta actuació, en ser l'autoritat en matèria de sanitat animal. La Direcció General de Forests, coordinada amb l'anterior, actuarà en l'àmbit de la fauna salvatge cinegètica.

D'altra banda, cal considerar que un dels principals problemes del Pla de seguiment sanitari de la fauna salvatge ha estat la necessitat d'avancar cada cop més en l'obtenció de mostres, en la coordinació de la informació i en la lluita contra les malalties. A hores d'ara, ens trobem amb necessitats funcionals i estructurals que cal ampliar o resoldre:

- La coordinació estratègica entre la Subdirecció General d'Activitats Cinegètiques i Pesca Continental i la Subdirecció General de Ramaderia (autoritat en sanitat animal), i també en l'elaboració d'informes i de memòries en l'àmbit de la fauna salvatge.
- L'ampliació del programa de recol·lecció de mostres i l'impuls per al seu assoliment efectiu.
- L'aplicació quantitativa de la previsió de recollida de mostres d'acord amb les previsions del Pla (cal assegurar que s'assoleixin els nivells fixats, que a més haurien d'incrementar-se) a les reserves nacionals de caça, a les zones de caça controlada, a les zones de seguretat, a les àrees privades de caça i a les

àrees locals de caça, segons els diferents canals de recol·lecció establerts per a cada tipus de titularitat cinegètica; coordinació dels canals.

- Organització de la recol·lecció de mostres en les espècies cinegètiques durant les actuacions extraordinàries de captures.
- Actuacions de recollida de mostres a nivell d'establiments de manipulació de carn de caça o a nivell de punts logístics de recollida.
- Coordinació amb el Cos d'Agents Rurals i amb els guardes de reserves de fauna
- Coordinació amb els serveis veterinaris o de recol·lecció de mostres contractat per la Generalitat de Catalunya.
- Interlocució i coordinació amb l'esquema de recol·lecció de mostres de la Federació Catalana de Caça i amb les universitats i centres de recerca.
- Custòdia i transport de les mostres fins als laboratoris.
- Ampliació de les malalties a monitoritzar.

Per assegurar aquestes funcions, el DARP nomenarà un/a tècnic/a de la direcció general competent en matèria de fauna cinegètica com a coordinador/a de Fauna Cinegètica del Pla. La missió d'aquesta persona serà la de coordinar-se amb el/la tècnic/a responsable del Pla a nivell genera, adscrit/a a la direcció general competent en matèria de sanitat animal per tal d'assegurar que es compleixen els objectius del Pla i assegurar que es recullen totes les mostres, tant en nombre com en representació territorial.

Actuació 14. Creació del Banc de Dades Úniques de Zoonosis produïdes per Espècies Cinegètiques i de Malalties d'Espècies Cinegètiques

Actualment, hi ha informació dispersa sobre sanitat animal i salut pública, i concretament sobre totes les zoonosis que requereixen seguiment. Hi ha dades procedents de:

- La xarxa hospitalària pública i privada
- Els centres d'atenció primària
- Els centres de recerca en salut pública
- Els metges i altres professionals sanitaris
- Les xarxes d'alerta de seguretat alimentària
- El seguiment veterinari en escorxadors i centres de manipulació i especejament de peces de caça
- El Pla de vigilància sanitària de la fauna salvatge
- El seguiment sanitari de les malalties de declaració no obligatòria als terrenys cinegètics amb gestió pública de la Generalitat de Catalunya i en els terrenys amb caça prohibida
- Els centres de recerca en matèria de sanitat animal

- Els laboratoris d'anàlisi de mostres per a salut pública o per a sanitat animal
- Les actuacions de veterinaris, les clíiques veterinàries i les empreses veterinàries en l'àmbit privat.

Tota aquesta informació roman dispersa. En uns casos, fa referència a animals cinegètics, mentre que en d'altres es refereix a prevalença en persones.

Els professionals sanitaris de la xarxa assistencial notifiquen al sistema MDO (Malalties de Declaració Obligatòria) un conjunt de malalties entre les que hi ha algunes zoonosis. Pel que fa a malalties relacionades amb espècies cinegètiques es recull específicament la notificació de la triquinosi. El sistema MDO està gestionat per la Subdirecció de Vigilància i Resposta a Emergències de Salut Pública (SVGRESP) de l'Agència de Salut Pública de Catalunya.

La unificació ha de permetre conèixer millor la situació contra la qual cal lluitar i adoptar les mesures més eficares. També serà una eina molt important per a la Comissió Interdepartamental (*Actuació 3*).

Actuació 15. Evolucionar cap a una funció socioambiental de la caça i dels caçadors

És palès en primer lloc, que l'activitat cinegètica, la responsabilitat de caçadors i àrees de caça i la despesa que suporten els caçadors han variat dràsticament en els darrers 20 anys. Actualment, els caçadors estan suportant el pes del control d'aquestes espècies al 86% de la superfície de Catalunya, cosa que els produceix una sensació de solitud i sobreesforç. Aquesta situació s'origina en el fet que l'actual Llei de caça els dóna tots els drets, però també els deures, en relació amb l'àrea de caça de què són titulars. És a dir, actualment se'n deriven diverses obligacions que s'han anat fent més i més feixugues i cares, la qual cosa en no poques ocasions els està fent reflexionar sobre si val la pena continuar amb la seva activitat. I això voldria dir, també, perdre més capacitat d'actuació com a societat de la que ja s'ha perdut, que aquesta capacitat segueix disminuint i amb una proporció de jubilats d'aproximadament d'un de cada dos caçadors (font: DARP).

Així, ens hem de moure entre allò que és propi del caçador i de l'associació de caçadors i allò que està esdevenint una obligació i, en certa manera, un servei públic (disminuir el risc d'accident o d'atac, vetllar per la salut pública i la sanitat animal, evitar els danys i perjudicis a tercers, etc.). És clar que la primera part és una activitat ordinària del caçador de caràcter voluntari. Però la societat catalana també s'ha de plantejar fins a quin punt allò que no formi part de l'activitat ordinària, i que

se li reclami per equilibrar els ecosistemes, ha de ser realitzat o suportat en exclusiva pel caçador.

El Pla, te entre les seves actuacions, estudiar de quina manera els caçadors poden tenir un suport o unes millores que els facilitin l'actuació per complir la funció social que cada cop més se'l s demana, entre les quals estudiar i si s'escau aplicar mesures fiscals que facilitin la seva actuació en el seu vessant de servei públic o estudiar el règim actual de responsabilitats patrimonials i del règim d'actuacions excepcionals dels titulars dels terrenys cinegètics.

D'altra banda, aquesta situació no només s'ha desbocat en els deures i responsabilitats d'àrees de caça i caçadors, sinó també en la intensitat de la lluita cinegètica contra els danys d'aquestes espècies i els riscos que duen associats. Això ha dut a determinades colles a fer més de 60 batudes per any, la qual cosa s'estimava com una fita extraordinària només poc temps enrere. Els màxims comarcals a Catalunya han estat de 85 batudes una colla de la Garrotxa, 72 batudes una de les Guilleries-Savassona, 69 una colla del Ripollès, 68 una colla del Corredor-el Montnegre i 65 una colla de les Gavarres (Minuàrtia, 2015). I a aquestes, cal afegir-hi fins i tot, també les fan fora de les zones de gestió pública de les quals són responsables, com ara les zones de seguretat. Aquests elevats valors han determinat un alt cansament entre els caçadors, la dedicació de la pràctica totalitat del seu temps lliure a aquesta activitat (pensem que per fer la batuda calen moltes hores de preparació i de recerca de rastres i altres actuacions), una major despesa econòmica i una pressió que no tenien abans.

El Pla es basarà en el desplegament de tres figures que han de tenir un paper molt important en el control de la fauna cinegètica, quan calgui:

- Estudi i eventual desenvolupament de la **professionalització del control**, que ha d'incloure lògicament la captura amb armes de foc, però també tot un seguit de mesures alternatives i de prevenció que poden i han de tenir un pes cada cop més important. Aquest tipus de serveis o professionals han d'estar reservats a les zones densament poblades o amb molt d'ús públic, les zones de seguretat declarades o aquells indrets en què el titular de l'àrea de caça pugui requerir els seus serveis.
- **Empreses de prevenció i control de fauna.** És un camp que s'està desenvolupant a casa nostra, tant pel que fa a les espècies protegides i exòtiques com a les cinegètiques. Poden tenir un ventall molt important d'actuacions com ara els ambients urbans i suburbans, els terrenys on els titulars de les àrees de caça requereixin els seus serveis, les zones de seguretat, els terrenys tancats, i determinats ambients agraris o àmbits no cinegètics privats (aeroports i aeròdroms, camps de golf, jardins, cases particulars, etc.). Aquestes empreses han de tenir

un paper molt important en la prevenció (posada en el mercat de productes aversius o dissuasius testats i eficaços, tancaments, innovacions tecnològiques, utilització de coneixements sobre ecologia o comportament animal, actuacions sobre l'aliment disponible...), però també han de poder organitzar d'una manera rigorosa i eficaç les captures on calgui.

- Cal valorar la proposta de la Federació Catalana de Caça en relació al caçador habitatge de l'àrea privada/local de caça. Aquests serien un o uns pocs caçadors socis o membres d'una àrea de caça (gestió no pública), especialitzats, amb formació àmplia en els temes específics que es requereixin, amb experiència i amb la confiança dels titulars de l'àrea de caça. En tot cas només haurien de tenir reservades les actuacions més quirúrgiques (com ara esperes nocturnes, aguait, utilització d'arts determinades), i han de poder fer-se càrrec d'aquestes tasques amb el sistema de relació que determini cada àrea de caça.

Totes tres situacions estan mancades de regulació i és urgent que aquestes figures es regulin.

Actuació 16. Avaluació i implantació de millores en relació amb la generalització de l'ús de primes de les assegurances

Actualment, l'àmbit de les espècies cinegètiques, la caça, els danys i els riscos sanitaris és envoltat d'una sèrie d'instruments preventius en el món de les assegurances.

Concretament, entre les assegurances que tenen per objecte fer front a les responsabilitats envers tercers pels tenidors (en determinats casos també envers els seus danys o perjudicis) hi trobem:

- a) Les assegurances individuals dels caçadors.
- b) Les assegurances de les àrees de caça.
- c) Les assegurances dels titulars de les àrees de caça, especialment els presidents de les societats de caçadors i la resta de membres de les seves jutges.
- d) Les assegurances dels conductors.
- e) Les assegurances dels titulars de les vies de comunicació.
- f) Les assegurances de la Generalitat de Catalunya per als diferents tipus de responsabilitats.

Entre les assegurances destinades en exclusiva a fer front als danys rebuts hi trobem només:

- g) Les assegurances dels pagesos i dels titulars de les explotacions agràries.

Com es pot veure, no es pot dir que aquesta activitat estigui exempta de les lògiques cobertures per danys propis o responsabilitats envers tercers. Però aquestes cobertures econòmiques no han evolucionat de la mateixa manera en els darrers temps en aquest escenari. Les relatives a les vies de comunicació i els accidents de transit han estat modificades, adaptades i ampliades en temps recents. Aquest ha estat també el cas de les primes de caçadors, àrees de caça i responsables de les àrees de caça.

En el cas de les primes agràries, aquest tipus de cobertures existeixen però encara no estan prou implantades. Segons *l'Informe d'indemnitzacions per fauna silvestre Campanya 2016 a Catalunya pel sistema d'assegurances combinades* (Febrer 2017) d'Agroseguro, a Catalunya 278 assegurats van reclamar danys produïts per espècies animals, per a 1.291 parcel·les en una superfície total de 2.557 ha, la qual cosa va representar una indemnització total de 324.000 €. Aquestes dades representen, a nivell estatal, un 1,97% de les parcel·les reclamades, un 2,42% de la superfície i un 6,1% de les indemnitzacions pagades. Com es pot deduir d'aquestes dades, i tenint en compte el nombre d'autoritzacions per danys, hi ha poca superfície que té aquesta cobertura. Cal aclarir, que la cobertura per danys en fauna salvatge, està inclosa en les línies d'assegurança que inclouen altres cobertures, és a dir, és un risc més que queda cobert per aquells que asseguren les seves produccions. Així doncs, hi ha una relació directa entre el grau d'assegurament d'un sector productiu i el nombre de reclamacions. Entre el període 2011-2016, es pot observar un increment important en les reclamacions, des de l'any 2014 arribant a un punt màxim durant la campanya 2016.

Campanya	SUPERFÍCIE (ha)	INDEMNITZACIÓ (€)
2011	1.783	121.517
2012	976	101.337
2013	969	97.967
2014	2.272	239.410
2015	1.177	123.935
2016	2.557	324.769
TOTALS	9.734	1.008.935
Mitjana 2011-2016	1.622	168.156

Per espècies, el senglar va ser responsable del 54% del cost de les indemnitzacions, el conill d'un 35% i els ànecs d'un 8%. Per superfície, els conreus amb més reclamacions van ser els cereals i les llegums (77,08%), l'arròs (6,57%), el blat de moro (6,18%), el gira-sòl (4,81%) i el raïm (4,14%). En canvi pel cost indemnitzat l'ordre d'importància fou diferent, amb un 61,73% en el cas dels cereals i les llegums, un 17,90% en el cas del raïm i, ja molt més enrere 7,8% en el cas de l'arròs i un 6,59% en el cas del gira-sol. Aquestes dades mostren

quines són les produccions més assegurades (aquelles que declaren més sinistre i les diferències del valor de producció de cada tipus de conreu (tenen un volum d'indemnitització més alt aquelles produccions on el valor de la producció és més alt).

En resum podem dir que econòmicament i per superfície afectada quant a espècies cal fer l'esforç en el senglar, el conill i els ànecs del Delta de l'Ebre, o quant als conreus en els que tenen més valor afegit (arròs i vinya) i en cereals, llegums i blat de moro. En tot cas, les dades presentades palesen sobradament que en alguns sectors, les assegurances no estan prou implantades i tenen encara molt de recorregut. Per aquesta raó, i dins el procés habitual de millora continua de les línies d'assegurança agrària el DARP està treballant amb tots els agents presents en el sistema d'assegurances agràries per mirar de millorar les cobertures actuals, de manera que pugui ser una opció més en la solució d'aquests problemes.

Actuació 17. Diagnosi dels efectes econòmics dels danys sobre el parc automobilístic, l'agricultura i la ramaderia, i finançaments possibles de les mesures de prevenció i lluita

En aquest moment, hem progressat molt en la diagnosi del que està passant (evolució de les poblacions d'espècies cinegètiques i de les seves captures, evolució de la prevalença de malalties i paràsits, evolució de les captures, evolució de les autoritzacions per danys a l'agricultura i la ramaderia, evolució de la sinistralitat a les carreteres, ...). Però manca una aproximació econòmica al problema, i això no ens permet d'avancar.

Les preguntes són:

- Quin és el cost econòmic actual ocasionat als vehicles pels accidents de trànsit i l'atenció a les víctimes dels accidents, i a les vies de comunicació (reparació i modificacions per a prevenció)? Com evoluciona i quin n'és el màxim esperable?
- Quin és el cost econòmic total i per unitat dels danys a les explotacions agràries? Quin percentatge de pèrdua de beneficis representa per sector i zona del territori? Posa això a algunes explotacions al llindar de la seva supervivència? Quins desavantatges genera de competitivitat per sobre-cost? Com evoluciona i quin n'és el màxim esperable? Quins efectes té la recurrència dels danys? Quin és el cost temporal per recuperar-se dels danys?
- En relació amb els ajuts i les subvencions, i específicament de la PAC, quin és el percentatge del suport donat a les explotacions agràries que es perd per l'actuació d'aquestes espècies cinegètiques? Té lògica?
- Quant a la sanitat animal i humana, quins són els costos de seguiment, prevenció i actuació que es generen en relació amb la fauna salvatge, les explotacions ramaderes i la salut humana?

- Quin és l'esforç econòmic actual que s'està destinant a fer front a aquesta necessitat? Tant públic com privat.
- Hi ha proporcionalitat entre el cost dels perjudicis i el cost de les actuacions de prevenció i lluita contra els riscos, danys i perjudicis?
- Com podem finançar la lluita i el control d'aquests riscos i danys dins d'aquest Pla?
- Cóm es pot lluitar contra les pèrdues en l'esforç de la PAC (i el PDR)? Com es poden utilitzar aquests instruments de cofinançament per millorar les eficiències agràries ara perjudicades pels individus de les espècies cinegètiques?

Cal fer aquestes valoracions i estudiar les propostes que se'n derivin, ja que la lluita contra tot el problema segurament rau a acceptar que tenim un problema molt gros, i també que la dimensió, en un context de recursos limitats, implica que cal molt més compromís i prioritació per part dels diferents actors.

Com a conseqüència d'aquesta anàlisi, i segons els seus resultats, caldrà plantejar en el si del Pla:

- La creació, dotació i dimensionament de les estructures administratives, òrgans i mitjans materials de què cal disposar (punts 2d, 2e, 2f, 2g, 2h) .
- Noves modificacions legislatives i normatives que puguin ser necessàries.
- Si cal, la revisió dels pressupostos de la Generalitat de Catalunya, incloent-hi les taxes i els impostos, ja que les accions d'aquest Pla impliquen noves despeses i programes. En alguns casos, aquesta revisió també ha d'incloure la del finançament dels ajuntaments per a les noves obligacions, o el suport a tot allò que tingui un vessant de servei públic.
- Si s'escau, la revisió i modificació de les polítiques de suport i finançament en el marc de la PAC.
- Millora del sistema d'assegurances.

Actuació 18. Desenvolupament, implantació, professionalització i transferència tecnològica en matèria de prevenció de riscos i de danys, i gestió agrària preventiva

La millor gestió és la que preveu el conflicte. Això es pot evitar de diferents maneres, per exemple:

- Disminuint la densitat de població de les espècies cinegètiques on calgui
- Protegint els conreus
- Allunyant o foragitant els animals de les zones conflictives.

En aquest sentit, cal:

- a) Establir per a cada territori de característiques tipològiques comunes de Catalunya quines haurien de ser les càrregues de les diferents espècies cinegètiques acceptables socialment i econòmicament
- b) Fomentar la professionalització del control de les espècies que generen conflictes en terrenys sense societats de caçadors com a titulars
- c) Cercar, testar, desenvolupar i/o implantar sistemes eficaços, econòmics i mediambientalment acceptables de protecció dels conreus i de les pastures
- d) Cercar, testar, desenvolupar i/o implantar sistemes eficaços d'allunyament, exclusió o foragitament dels animals cinegètics de les zones conflictives
- e) Estudiar i avaluar com influeixen les pràctiques agràries, la distribució i els tipus de conreus en el conflicte, i com es poden utilitzar aquests coneixements en la seva mitigació
- f) Dedicar un gran esforç a transferir tots aquests coneixements al món de les infraestructures de comunicació i al món agrari, per a la seva aplicació (cursos, monografies, Internet, blogs....)
- g) Promoure la coordinació entre universitats i centres de recerca i innovació.

El vehicle que ha d'entomar tota aquesta actuació en el marc dels ambients agraris, pagesos i caçadors és el Pla Agrari de Transferència Tecnològica del DARP (PATT).

El PATT haurà d'incloure cursos de formació, organitzats des de diferents àmbits, entitats i institucions, que pugui fer arribar a tots els racons el coneixement dels problemes i el per què, i quines actuacions poden generar beneficis en la prevenció i lluita contra aquest problema.

Internament, els departaments de la Generalitat han de realitzar formació pels seus treballadors i molt especialment en el cas del Cos d'Agents Rurals, el Cos de Mossos d'Esquadra, els tècnics que treballin en gestió cinegètica i prevenció de danys, els tècnics responsables de l'agricultura i la ramaderia, els tècnics responsables de gestió i planificació d'Infraestructures per a la mobilitat i de la gestió del transit i els tècnics responsables de l'avaluació ambiental, i els tècnics responsables de seguretat alimentària i salut pública, entre d'altres.

Actuació 19. Recerca per a la prevenció. Àmbits: prevenció, reproducció, altres mètodes de captura, etc.

Cal promoure i fomentar la recerca científica i tecnològica en els àmbits següents:

- Demografia, reproducció, èxit reproductor, hibridació i estratègies de control eficients de les poblacions d'espècies cinegètiques, utilitzant la seva supervivència i capacitat reproductora com a factors de regulació (control de l'alimentació com a font d'increment del seu èxit reproductor, contracepció, etc.)

- Determinar les causes clau que determinen l'increment poblacional de les espècies cinegètiques com a nucli del control preventiu de les seves poblacions (actuar en l'origen del problema)
- Dissenyar mesures d'ordenació territorial que disminueixin les poblacions de les espècies cinegètiques, i dels conflictes i riscos que poden originar
- Conèixer millor el seu comportament i moviments, també en relació amb la prevenció dels accidents de trànsit. D'altra banda, el 31 de març de 2016 la Comissió Catalana de Trànsit i Seguretat viària va aprovar la creació del Grup de Treball d'Incidències amb animals a la via, amb l'objectiu d'estudiar les possibles mesures a implementar per reduir aquests incidents/accidents. El Grup es va constituir el dia 16 de juny amb la participació del Servei Català de Trànsit, Cos de Mossos d'Esquadra, Departament de Territori i Sostenibilitat, Departament de la Presidència, Departament d'Agricultura , Ramaderia, Pesca i Alimentació, Ajuntament de Barcelona, Diputació de Barcelona, Diputació de Lleida, Diputació de Tarragona, Diputació de Girona, UCEAC i Foment. Les mesures que es proposin en aquest grup de treball seran traslladades a la Comissió Tècnica de la Comissió Interdepartamental de prevenció de riscos i danys produïts per les espècies cinegètiques per tal de complimentar aquesta acció.
- Estudiar com les pràctiques agràries i forestals poden influir en la disminució dels danys al sector primari: on i com gestionem els boscos, pasturem amb els ramats i conreem els nostres camps
- Estudiar l'eficiència de la caça i de les autoritzacions excepcionals com a forma de control
- Estudiar sistemes d'exclusió o d'aversió que evitin que aquests animals puguin accedir a les zones no desitjades
- Fer el seguiment de les seves malalties i paràsits i de les zoonosis associades, i aplicació de mesures de prevenció i de lluita
- Estudiar que els sistemes de control de les poblacions o de captura no comportin riscos addicionals en matèria de salut pública si es destinen les carns obtingudes al consum humà (utilització de fàrmacs per a la captura o altres pràctiques)
- Elaborar estudis de l'impacte econòmic directe o indirecte d'aquestes poblacions sobredimensionades, a mitjà i llarg termini, especialment sobre les activitats econòmiques rurals i la seguretat viària
- Promoure la coordinació entre universitats i centres de recerca i innovació
- D'altres.

3.2 Seguiment del Pla i indicadors

Aquest Pla es dota d'un sistema de seguiment de la seva implantació i eficàcia basat en la identificació, definició i implementació d'indicadors.

Atès que el Pla neix amb voluntat d'autoavaluació i de millora permanent, té caràcter adaptatiu. És a dir, ha de ser capaç d'incloure les millors que es vagin produint a mesura que millori el coneixement (mesures j, k, l, m, n, o, p i r) i a mesura que es coneguin quines actuacions tenen més impacte i eficàcia.

Els indicadors no poden, per aquest caràcter adaptatiu, ser fixats permanentment en aquest document. L'apartat 13 proposa en quins moments han de ser revisats i, si escau, actualitzats. En qualsevol cas, aquests indicadors han de referir-se estratègicament a:

- a) Nombre de peces abatudes per espècie comunicades pels titulars dels terrenys cinegètics
- b) Nombre de comunicacions o sol·licituds per danys o riscos
- c) Nombre d'expedients administratius per danys o riscos iniciats
- d) Nombre d'expedients administratius per danys o riscos amb resultat d'autorització de captura excepcional
- e) Nombre d'accidents de trànsit amb ungulats implicats i nombre de víctimes de cada tipologia
- f) Cost econòmic dels danys en conreus i pastures
- g) Cost econòmic dels accidents de trànsit
- h) Percentatge de casos de malalties de declaració obligatòria en exemplars salvatges
- i) Percentatge de senglars amb triquinosis
- j) Nombre de casos de triquinosis en persones
- k) Impactes sobre la flora i fauna silvestres (biodiversitat)
- l) Tones de carn rebudes i transformades en establiments de manipulació de caça i sales d'especejament
- m) Nombre de notícies sobre conflictes originats per espècies cinegètiques a la premsa i la TV
- n) D'altres de similar naturalesa.

Les dades i els indicadors es podran classificar i analitzar en funció de la comarca, l'espècie cinegètica, el mes de l'any i el cultiu o activitat afectada pel dany.

La Comissió Interdepartamental (*Actuació 3*) serà la responsable de fer el seguiment del Pla i dels indicadors que haurà fixat prèviament per a cada exercici.

3.3 Cronograma

		2016	2017						2018					
	Actuació	N D	G F	M A	M J	J A	S O	N D	G F	M A	M J	J A	S O	N D
<i>Eix I</i>	<i>A1. Elaboració i tramitació de la Llei de caça</i>		X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X
	<i>A2. Elaboració i tramitació del Decret carn de caça</i>	X	X	X	X	X	X							
<i>Eix II</i>	<i>A3. Creació de la Comissió Interdepartamental de danys i riscos</i>	(X)												
	<i>A4. Creació d'òrgans de coordinació en zones de seguretat</i>		X	X	X									
<i>Eix III</i>	<i>A5. Desenvolupament de plans pilot de prevenció</i>	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X
	<i>A6. Pla especial de control del senglar</i>		X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X
<i>Eix III</i>	<i>A7. Implantació d'un sistema mixt de control de danys</i>		X	X	X									
	<i>A8. Creació d'una unitat administrativa per danys</i>	X	X	X	X									
<i>Eix III</i>	<i>A9. Millora de la dotació personal i material dels serveis territorials del DARP</i>				X	X						X	X	
	<i>A10. Millora de la dotació personal i material a reserves nac. de caça i ZCC</i>		X	X						X	X	X		
<i>Eix III</i>	<i>A11. Desplegament del Grup Especial de captura de fauna del Cos d'Agents Rurals</i>					X	X	X	X	X	X	X	X	X
	<i>A12. Millora i simplificació de la tramitació dels expedients per danys</i>		X	X										
<i>Eix III</i>	<i>A13. Ampliació del Pla de vigilància sanitària de la fauna salvatge</i>			X	X	X						X	X	X
	<i>A14. Creació del Banc de Dades Úniques de Zoonosis i de Malalties d'Espècies Cinegètiques</i>				X	X	X							
<i>Eix III</i>	<i>A15. Evolució funció socioambiental dels caçadors</i>		X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X
	<i>A16. Evaluació i implantació d'assegurances</i>		X	X	X	X								
<i>Eix III</i>	<i>A17. Diagnosi dels efectes econòmics dels danys</i>			X	X	X	X	X						
	<i>A18. Desenvolupament, implantació, professionalització i transferència tecnològica</i>		X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X
<i>Eix III</i>	<i>A19. Recerca per a la prevenció</i>		X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X
	TOTAL DGF (DARP)													

4 Glossari

- ADF:** agrupacions de defensa forestal
ADS: associació de defensa sanitària
ALC: àrees locals de caça
APC: àrea particular de caça
AR: Agents Rurals
CAR: cos d'Agents Rurals
DARP: Departament d'Agricultura, Ramaderia, Pesca i Alimentació
DGAR: Direcció General d'Agricultura i Ramaderia
DGF: Direcció General de Forests
DI: Departament d'Interior
DTS: Departament de Territori i Sostenibilitat
EMD: entitats municipals descentralitzades
GR: guardes de reserva
OIE: Organització Mundial de Sanitat Animal
RFS: refugis de fauna salvatge
RNC: reserva nacional de caça
SSTT: serveis territorials
UE: Unió Europea
ZCC: zona de caça controlada
ZS: zones de seguretat
ZSG: zones sense gestió cinegètica

5 Bibliografia

Agroseguro (2016). *Informe d'indemnitzacions per fauna silvestre Campanya 2015 a Catalunya pel sistema d'assegurances combinades (Novembre 2016).* Agroseguro.. Barcelona.

DARP (2012). Diagnosi dels efectes de les poblacions de conill de bosc envers els correus a Catalunya (actualització 2012). *Departament d'Agricultura, Ramaderia, Pesca i Alimentació.* Barcelona.

DARP (2015). Pla de vigilància de la fauna salvatge. *Departament d'Agricultura, Ramaderia, Pesca i Alimentació.* Barcelona.

DTS (2016). Estudi de l'accidentalitat provocada per animals en llibertat a la xarxa de carreteres de la Generalitat de Catalunya. Període 2010-2014. *Departament de Territori i Sostenibilitat.* Barcelona.

Massei, G., Kindberg, J., Licoppe, A., Gačić, D., Šprem, N., Kamler, J., Baubet, E., Hohmann, U., Monaco, A., Ozoliņš, J., Cellina, S., Podgórska, T., Fonseca, C., Markov, N., Pokorný, B., Rosell, C., Náhlik, A. (2014). Wild boar populations up, numbers of hunters down? A: Review of trends and implications for Europe. *Pest Management Science*, **71(4)**:492-500

Minuàrtia (2015). Programa de seguiment de les poblacions de senglar a Catalunya. Temporada 2014-2015. *Departament d'Agricultura, Ramaderia, Pesca i Alimentació.* Barcelona.

SEFAS (2015). Seguiment sanitari de la fauna cinegètica de Catalunya 2015. *Departament d'Agricultura, Ramaderia, Pesca i Alimentació – Servei d'Ecopatologia de Fauna Salvatge, Facultat de Veterinària (UAB), Bellaterra.*

DEPARTAMENT D'AGRICULTURA, RAMADERIA, PESCA I ALIMENTACIÓ Direcció General de Forests

Barcelona, desembre de 2016